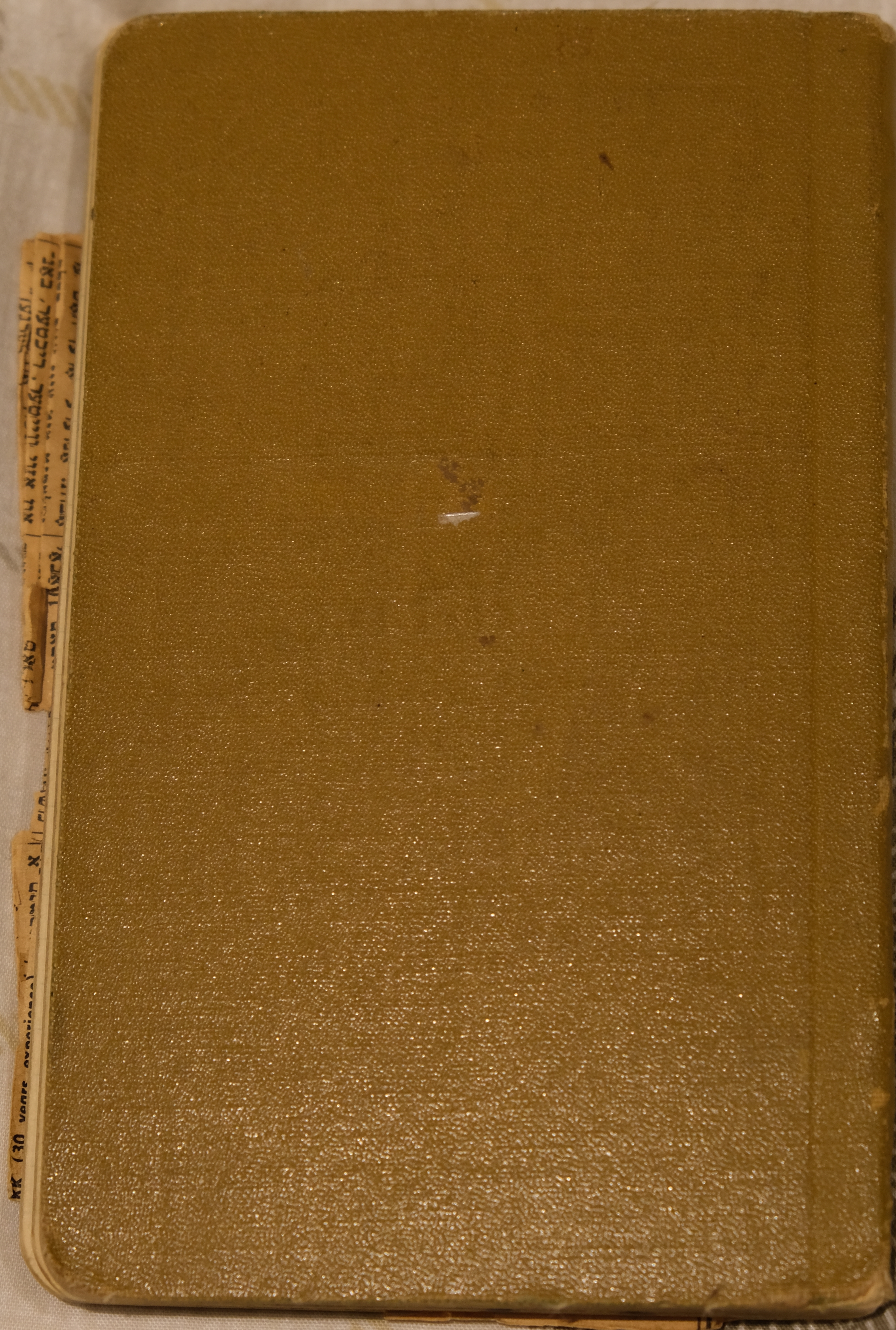

Jan. 8 - 1936

M. J. Shragowitz

בע"ה

Dec. 16 - 1936 - ב' טבת תרצ"ז

Port Chester N.Y.

January 21 - 1937 — ח' שבט תרצ"ז

[illegible]

RABBI M. J. SHRAGOWITZ

Portchester, N. Y.

[illegible]

098-36-0350

Rabbi M. J. Shragowitz

105 Haseco Ave.

Port Chester, N. Y.

M. J. Shragowitz

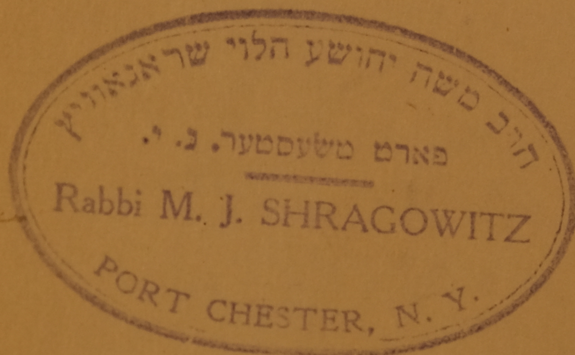
מספרי משה יהושע הלוי שראגאוויץ

Rabbi Moses Joshua Shragowitz
Port Chester, New York

RABBI M. J. SHRAGOWITZ
Portchester, N. Y.

082-30-2275

הרב משה יהושע הלוי שראגאוויץ
סאמערוויל, נ. דז.
RABBI M. J. SHRAGOWITZ
SOMERVILLE, N. J.

JACOB SHRAGOWITZ, M.D.
Port Chester, New York

M. J. Shragowitz

משה יהושע הלוי שראגאוויטץ

M. J. Shragowitz

Rabbi Moses Joshua Shragowitz
Port Chester, New York

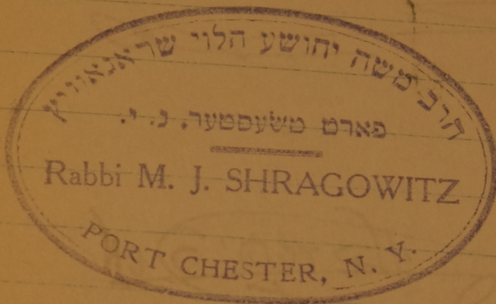
בע״ה

געקויפט די הויז צוזאמען מיט מזל הצלחה
כ׳ תמוז תש״א. July 15 1941
פון דיט # 19784

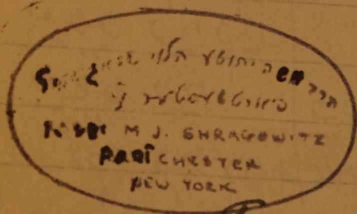
[illegible]

שירים

לידער

RABBI M. J. SHRAGOWITZ
Portchester, N. Y.

משה יהושע הלוי שראגאוויץ

Rabbi Moshe Joshua Shragowitz
Port Chester, New York

הרב משה יהושע הלוי שראגאוויץ
סאמערוויל, נ. דז.

RABBI M. J. SHRAGOWITZ
SOMERVILLE, N. J.

1179½

משה יהושע הלוי שראגאוויץ

משה יהושע הלוי

M. Shragowitz

יישר כחך
יישר כחך
יישר כח

כך אומרים לכהן לאחר סיומו
את ברכת הכהנים בבית
הכנסת

חן חן לך, יפה עשית
רב תודות לך

כלומר יחזק ד' את כוחך, יתן לך כח לעשות כהנה וכהנה

Rabbi Moses Joshua Shragowitz
Port Chester, New York

אדון עולם

לכבוד אדון עולם האבען מיר געמאכט
די שמחה און סעודת מצוה האבען מיר שיין פארבראכט
און אינדערשער געדיינקען האבען מיר גיטראכט
און דאס איז ביי דעם בורא צייט געבראכט

2

הערט אויס איהר אלע מענשען
משקה איז כשר אפילו צום גיסען
און דאס דארפען מיר אלע וויסען
ווער איז אחרון און ווער איז ראשון
א.ע.וו.מ.ר, כ-י-נ-ל-נ-ב.כ.א.מ.ש.נ

3

הערט אויס איהר אלע מענשען
משקה איז כשר אפילו צום גיסען
און דאס דארפען מיר אלע וויסען
אפילו בשעת מיר עסען
און דאס דארפען מיר אלע געדענקען
אפילו בשעת מיר טרינקען
ו.כ.ה.ל.י.נ.ו.ה.ו.ה.ו.י.ב.

4

און אלע כשרים, און אלע מינוטין
דארף זיין וואויל מיט דעם בורא לאמחותן
מיר האבען אבורא צייט אגעטען
די אמונה פון בורא, איז צו אונז לחלוטין
וויל עס וויז איינער, און ווייטער איז קיינער
ו.א.ו.ש.ל.ל.ב.ר.ב.ת.ו.ה.ו.

אדון עולם

5

פאר אלע נידעריקייט דארפן מיר זיך לייטשטעקן
ערקען אונזער מעשׂ און גיבן מוודקען.
זיין הילף וועט צו אונז גניכען
בשעת מיר וועלן איהם הניכען

ו.ו.ו.ג.ו.ח.ב.צ.ו.נ.ו.ל.א.ב.ב.א

6

זיו צאוק איז צייט אפען
מיר האבען מיט דעם בורא צוזאם גיט באפען
מיר האבען אבורא וואס מיר טוען צו איהם האפען
אפילו ביים נאכט בשעת מיר שלאפען

ב.ו.ר.ב.א.ו.ו.ר.ג.ו.ל.ו.ו.ו.

7

פון אלע אמונות האבען מיר זיך אויסגילאבט
ווייל זיי האבען ניט קיין שום מאכט
נאהר אונזער אמונה איז ביים אונז גיאובט
סיי ביי טאג. און סיי ביי נאכט
דער בורא איז אונזערע, און מיר זיינען זיינע
און איינעם איז דאס משידוך צייט ואפענע,
–מיט מזל מיט ברכה, מיט גרויס גליק
א גוטע צייט שידוך גאר איין אנטיק – שנית

דיין תורה ליד

1

בשעת דער בורא יתברך האט באפוילט
אז פון גאר נישט זאל ווערן באשאפן א וועלט
זיין הימל, דיין ערד, די זון, די שטערן
אלע לעבעדיגע ברואים זאלן זיך רירן און קלערן

2

דאן האט ער מיט דייך אשמועס געמאכט
זעהט איך האב אייך פון גאר ניט אויפגעבראכט
אבער איך נעם מיט אייך אויס בפירוש אתנאי
אז מיין טאכטער זאל אייך זיין דער בייגו

3

איך האב א טאכטער א פיינע שטיקל סחורה
זיי הייסט מיט דעם נאמען די הייליגע תורה
זיי איז ביי מיר די אויגן און קאפ.
איך וויל איהר שיקען צו אייך אראפ.

4

אויב זי וועט ביי אייך האבן הארשן און רעגירן
דאן וועט איהר קענען אלע עקסיסטירן
און אויב אז ניט האב איך אויף מיין האנד
און איהר וועט אלע גלייך צום שטראנד

5

אלע צו צואמען פון קלאלעס ביז גערעסט
האבן פארשפראכען הייליג און פעסט
אז זי וועט גוויס אלחכן געפינען
וואס וועט איהר עליך דינען

די תורה ליד

6

ביז די משטער פון אדם וחוה
איז שוין דאס דורו געווען טשיקאווע
זיין הייליגען רצון צו זיין מלא
און ווארט צו שיקן זיין הייליגע כלה

7

ווייל עס האט זיך א סיבה גיט באפאלן
זייא האבן דערווייל גאר ניט געקענט האפן.
עס האט זיך זייא פארוואלט פון עץ הדעת
וואס איז געווען פארבאטן שטרענג קיין שפאס.

8

דאן האט זיך דאס דורו ארוך גיצויגן
עס איז נאך צו גיך געווען
ווייל ער האט דערשלאסן דייעז זיך
די טארעס ניט חתונה מאכן אזוי גיך

9

עס איז אוועק פיל יאהרען פון דיזע צייט
עס האט זיך ניט געמאכט קיין לייט
נאר אלע געראנישטן און גרויסע פינסטערעס
יאגאטשעס געראנישטן און גרויסע ליידאקעס

10

מיט וואונדע האט זיך גיפונען צו אוועק פליהען
דאן איז שוין דיזע דורו געווארען אפגעלאזן
צו שליסן מיט איהם זיין פארטייה
נאר עס האט זיך מיט איהם גיטראפען צו ווייל.

די תורה ליד

11

עס האט זיך איהם פארוואלט טרינקען אכוס
דערפון איז נאכהער אמיוועסער סקאנדאל ארויס
דאס האט דעם ברודער זיינער פארדראסן
און ער האט געזאגט דו ביזט ניט מיין חבר

12

עס איז דא נאך אוועק אלייט מיט יאהרען
עס איז וועלף קיין לערנער חתן ניט געוואהרען
חברה ליידאקעס האבען געמאכט א כיוואגע
דאס איז געווען דער דור הפלגה

13

מיט אמאהל גאר אום גיריכט
האט געשיינט גאר אשיינע ליכט
האט געשיינט און געשטראהלט שטראהלין אשטראם
עס האט געשיינט אונזער פאטער אברהם

14

חילערען זאגט דער רב הירשל עס איז אסחורה
דאס איז אחתן פאר מיין תורה
פאר איהם איז אויך וואל איהר אוועק געבען
ווען זיא גערנס האבען אנגעליקליבען לערנען

15

נאהר ווידער איהם צו געבען די כלה מיט דיא גארדעראבע
האט ער געוואלט מאכען און איהם אפבראכע
צוהן ווי א וויט פון ער איז
אויב ער האט און זיך ניט קיין קאפריז

די תורה ליד

16

מיט זיינע שווערע פרובעס האט ער וויק פרוזירט
אלע ערקאמענטערס האט ער איהם ערקאמענטירט
ער האט עלעס גיווען אויסגיהאלטען און קיין שוקפאמדרום
אויף אלע גיקראגען פינף פלוס

17

עס האט שוין גיהאלטען קרוב למקח
מען זאל שוין גיבען אראפ פון מיט לקח
נאהר דער ווייל איז וואס גישעהן
ודרהם האט והאורעלר פערזעהן

18

דער בורא האט איהם צוגיזאגט אזוך
פערשפראכען גיבען לאנד אסאך
ער האט במה אדר אלעס גיטאהן
און מיט דער מיט איז ער אראפ פון טראכען

19

ווייל זיין זאהן יצחק דער צדיק דער עולה תמימה
האט ער גיבראכט, וואס איז גיווען אהן קיין שום פגימה
א צדיק המיוחס, המקדש השם
גיווען פאסט זייער פאר איהם

20

אבער עס האט זיך אויף איהם גיפונען אזינד
ער האט ליב גיהאט זיין תכשיט עשו'קע זיין קינד
דער פאר וואס זיינע אויגן זיינען גיווען פערבלענדט
האט ער איהם ניט גוט גיקענט

4

די תורה ליד

21

יעקב דער צדיק דער איש תם
אזוי פון יצחק · איין אייניקל פון זיידן אברהם
דער בחיר שבאבות דער גרויסער
וואלט געווען דער חתן דער גרעסטער

22

צוליב זיין ברודער דעם רשע וואס האט איהם אומגליקליך :
צוליב איהם 22 יאהר אין דער פרעמד פארבראכט [illegible]
און דערפאר וואס ער איז ניט געווען אין דער היים
האט ער ניט געקענט מקיים זיין כבוד אב ואם

23

חאטש ער איז ניט שולדיג אין דעם
פון דעסט וועגן האט ער דער חתן ניט געקענט זיין
און אזוי איז אוועק יאהרן לאנג
און דער בורא האט ניט געקענט ממלא זיין דעם פארלאנג

24

מיט אהבה האט געליבט ער שיינס
ער האט געליבט עס לייבט נאך היינט
משה רבנו איז אליין אויף דער וועלט
און איהם האט שוין קיין מעלה ניט געפעלט

25

ער האט אלנים געמאכט די אידען פון טרערן און לייד
און ער האט זיי געפירט צו זייער היים
ער איז דעם בורא געווען געפעלן
האט ער איהם אנגיהייבען דעם שידוך פארצושטעלן

די תורה ליד

36

אזוי איז דער בורא צו זיי אלעמען ארומגעפארען
און יעדער האט געפונען אן אנדער חסרון
קיינער האט נישט געוואלט זיך מיט איהם פארבינדען
כאטש ער האט זיי געקענט די הויט אראפשינדען

37

דאן האט דער בורא זיך צו משה׳ן דערלאנגט אקערט
משה׳לע נעם דיינע ברודער אהרן
און שטעל זיי פאר די כלה מיט איהר טאטען
פרעג איר זייא וועלען זיך מיט איהר זיין מתחתן

38

זאג זייא, זייא מוזען זיך פירען ווי צו זיי ווערט שפרעכען
וואס זיי הייסט נישט טאהר מען נישט פוהרען
נאהר איר זייא וועלען זאגען חלילה ניין
דאן מוז שוין די וועלט געוויס אונטערגיין

39

מיר זיינען צופרידען האבען מיר געענטפערט אלע
מיט דעם מחותן און מיט דער כלה
מיר וועלען טאהן וואס זי וועט אונז באפעלען
אפילו אויב מען וועט אונז ברעכען און קוילען

40

דער בורא יתברך האט זיך געפרייט
ער האט געהייסען צו דער חתונה זיין גרייט
און ער האט אפגעשטעלט אויף דעם אטאג ג׳ן
דאס איז דער זעקסטער טאג און סיון

די תורה ליד

41

די חתונה איז געווען מיט גרויס פּראַכט
עס איז צוגעגאַנגען מיט אָרדענונג און לאַכט
און דיינו דעם הייליגען באַרג סיני
איז באַשטעטיגט געוואָרן דעם אייבערשטנס תנאי

42

עס איז שוין פאַרביי געגאַנגען טויזנטער יאָהר
און זייער לעבן זה ווי און יונגער פּאָר
זיי האָבן קיין מאָהל זיך ניט אויסגעגרעדט
און וועגן רעדט חז"ל עס זאָל האַלטן ביי וואָגט

43

עס איז שוין אוועק פאַרשיידענע צייטען
מען האָט געזוכט גערופט פון אַלע זייטען
מען האָט געוואָלט מאַכען צווישען זייא אביסעל לעבען
נאָר עס האָט זיך זיי קיינמאָל ניט איינגעגעבען

44

בשעת עס ווערט שלאָף אחרכה גמרא
עס מישט זיך אַריין דער יצר הרע
מען מאַכט אפילו הגדול ווערט ווייטער שטאַרק
און דער יצר הרע ברעכט דעם קאַרק

הבה נגילה

הבה נגילה ־ ג׳ פעמים ־ ונשמחה
הבה נרננה ־ ג׳ פעמים ־ ונשמחה
עורו ־ עורו אחים עורו אחים בלב שמח
עורו אחים בלב שמח ־ שנית ־
עורו אחים בלב שמח עורו אחים ־ עורו אחים בלב שמח

די תורה ליד

26

נאהר איידער ער האט אנגעהויבן שרייבן תלמוד
האט ער געוואלט פראבירן ריידן מיט די גוים
פיליבט וועלן זייא מיט איהם שליסן זיין פריינטשאפט
כאטש ער האט געוואוסט אז עס איז אומזיסט זיין מיה

27

כאטש ער האט דאס גאנץ גוט געוואוסט
נאהר ווילן זיין האט ער געמוזט
זייא זאלן ניט זאגן אז עס איז אזוי גוט
דער פאר וואס ער האט זיי ניט אנגעמוט

28

ער איז אוועק צו עשו-קען דעם נאר
און האט געזאגט, קופי, כאראשי טאוואר
מאגו דאטש תורה כאטשעש קופיט
טאילקא נאדא יעיא טשיסטא דערזשאט

29

איך וויל פריער וויסן שטא טאקאיע תורה
וואס איז דאס פאר אן סחורה
מען דארף פריער וויסן דעם געשמאק
און ניט קויפן קיין פארבונדענעם זאק

30

לא תרצח שטייט דארט לא מיט אן אלף
דער דורכן האט געוואוסט אז דאס פארוויך אחלף
לא תגנב לא תנאף שטייט דארטן אויך
דערפון ווייסט ער אויסלייגן אזוי ווי ער פאר זיך

די תורה ליד

31

נעיט ספאסיבא יא ניע זשעלאיו
טאקאי טאוואר יא ניע פאקופאיו
אזא שידוך איז מיר ניט ניחא
איך קען ניט לעבן אין גזלה און אן רליחה

32

פון איהם ווינט ער אוועק צו ישמעאל· דעם טערק
און האט איהם פארגעשטעלט זיין טויער ווערק
ער האט איהם געגעבן פיל צו דערקלעהרין
נאהר איך קען וויק קיין טערקיש ניט אויסמאגען

33

ער האט די צעלגער כייד גירעדט
מיא קיינפט ניט קיין סחורה איידער מען זעהט
איך וויל פרובירן וויסען וואס דארטן שטייט
דאן בין איך צו נעהמען גיגרייט

34

לא תנאף האט ער איהם איבערגאפט
און האט איהם ביים דופק אנגיטאפט
ער האט גיוואוסט אז דורך דעם ווערט ער דורכפאלן
וויל ער איז אויף דעם אזעלן

35

בך הוה, האט ער דערלייגט אגושכייא
נעם דיר דיין סחורה נעם און גייא
איך בין דיר מוחל איך וויל קיין פרוש ניט זיין
איך וויל דעספער טרינקען בראנפען און וויין

ליד פון ברויט

גרויסער גאט מיר זינגען לידער
אונזער הילף ביזטו אליין
נעמט צו ליב די שוואכע, ברודער
ביז די זון ווערט אונטער גיין

2

גרויסער גאט דו האלפסט דעם מענטשן
אז ער כאפט צו דיר און גייט
ווילסטו אונז טאקי בענטשן
מיט הצלחה און מיט ברויט

3

נעמט צו מיר אויך אלע און איינעם
נאכט האבן מיר געשין פיל
און דעם גאלדענעם קראנץ דעם שיינעם
פון דעם זינגען און טראגען און שפיל

4

זאלן אונזערע קינדער וויסן
פון אלערליי אויך דער וועלט
אז דאס ברויט און יעדער ביסן
איז פון אונזער אייגן פעלד

ברוך אל עליון

געלויבט איז דער אייבערשטער וואס ער האט
אונז רוה גיגעבן
ערלייזט אונז פון הארצווייען, פון וואכנדיגן
לעבן
אזוי ווי זאל ער אונז אויך פון גלות לייזן שיין
פון הארצווייען פון קומערלען פון זארגן פון געוויינען
נאר דער וואס היט דעם שבת קריין
דער קען גיפעלן

אזויווי א שיינע מתנה .לר און אפגעזונדערט צו שטעלן
מעבלער און אוועלער. אלעס אויך איין רוערלער
דער וואס היט דעם שבת קריין דער קען גיפעלן
2

דער וואס רוהט און וואקענס טיף אייביג איז זיין מלוכה
האט אנגעזאגט זיין הייליגס פאלק אז שבת איז א מנוחה
ער זאל מאן ציסען שפייז וואס די הארץ גילוסט
ריין און שיין צוגעקליידעט זיין יעדער נאך זיין גוסט
נאר דער..
3

[און ווייל איז צו די וואס ווארטן אלעס צום גרויסער
שכר דיז גאר]
פון דעם וואס רוהט און וואקענס טיף און
קוקט אויף ווידער האר
אויף ציון.. בורג אויף ציון ס טאהל וועט ער צוהבעצן
אז גוטל און רוה צוזאמען אויפן לייכטן אזויווי זונענשיין
נאר דער...
4

דער וואס היט דעם שבת אף טעלער וויו גאלד
וועט זיין מזל הייליג בשר און מאן האט אויפן הגולד

דרוק אל עליון

אויך לאז גייט דעם טאג נאר דורך ריכטיג נאך
זיין אנוועק

צו דעם באשעפער פאר אמונה שיקט ווען עס אוועק
נאהר דאס ...
5

דאס דערסטע טאג פון אלע טעג אזייאי רופט איהם אן
און וויל איז צו די גוטע אידען וואס זילען אויף זיין טאן
דאן און שיינעם הימעל קרוין אויף זיין קאפ באשיינקט
דער הערט פון אלע גניסע וועלטען האט געהם זיין גייסט געשיינקט
נאהר דאס ...
6

גידענק צום גידענק דעם טאג פון שבת.
הייליג צו האלטן דו מוזט

דאן ווייסטו הימעל ווערקען און עס ווערט פאלין
אויף דיין קאפ קרעל

דאן ערשט ווערט דיין נשמה באפרייען זיך פון שמוץ
דו ווייסט איהר צו אלשון און שבת תמיד
באווידן זיך ווי גוטל
נאהר
7

הייליג איז די מלכה שבת הייליג איז זיא
פאר אונק

זיא שיקט ברכה און אויעלע הימעל
און זיא מאכט איך רייך

אוואו דו שטייסט אוואו דו גייסט
צאל זיין מיט דיר איהר כוח

דיין צוהן דיין טאכטער דיין קנעכט דיין דינסט
אלע אזויווי דו נאן
נאהר ...

איך פאר אהיים

1

מזל טוב וויל איך אידען
מיט מזל זאל עס זיין
איך ווייס איהר וועט זיין צופרידען
אט דאס. האט זיך איין
גיהאפט האבען מיר דאך שטענדיג
אויף צו אונזער גליק
דער גלות איז געענדיגט
און איך פאר יעצט צוריק
עס רוהט אויף מיר די שכינה
עס האט מיר אפגעגאלד
איך פאר און פאלעסטינא
וויא מיין זיידע האט געוואלט   רעפריין

איך פאר אהיים - איך פאר אהיים
איך וואהן ניט מעהר ביי דעם און דעם
אפגעפלאגט זיך אלע יאהרען
און האב אויסגעפירט מיר מיינס
איצד בין איך געווארען
און מיט אידען וויל איך זיין
איך פאר אהיים · איך פאר אהיים
איך וויל ניט מעהר
זיין אגר
וויא געוועזן ביז אהער
איך פאר אהיים · איך פאר אהיים

איך פאר אהיים

ב

איך האב שוין געפאקט מיין פעקל
און אלץ וואס מיר איז שייך
מיין טלית און תפילין צוזאמל
יעצט ווארט איך נאר אויף אייך
ווער פארט מיט מיר צו זאמען
ווער טהוט מיר נאך אלונג
איך פאר יעצט צו דער מאמען
וואט וועט אבהיטען איהר קינד
ווער עס חלוקים פון פאלעסטינא
וועט נאך קושען דארט דעם שוועל
נאר איהר וועט זיין די גרינע
ווען איך וועל שוין זיין גאל

ג — רעפריין

וואס האב איך צו פארלירען
אפילו ניט קיין געלט
די שיף די וועט מיר פירען
און עס נעמט גאר ניט לאנג
מיין פריידעס עלטער צייטער
מיט די גוזים צאלען רוהען
טאנצען וועלען פאר פרייד
ווען איך קום אן והין
אקלאוויניקייט א כבוד
צו זיין וואו איך וומשטאנד
צו מיין עמן דנד
פלאטערט אין מיין לאנד — רעפריין

איך פאר אהיים

4

זייַ געזונט קאלאמבוס
איך בלייב דיין לאנד געטרייַ
גוד ביי איהר אלע טראמבס
איך פאר אויך אין גוד בייען
מוחל אויך די מאדע
פון שטענדיג טרוקען זיין (זייליג דעם געוועצלעם — פראהיבישן)
טרינקט מאלט אייזקרים סאדע
איך וועל טרינקען ברעמל וויין
און ווען איהר רעדט פון מונדלאנג
מעגט איהר נעמען מיין ווארט
אז דא קריגט איהר נאהר קליידלאנג
אבער סחורה קריגט איהר דארט
רעפריין

לחיים רבי

לחיים רבי האט אגוטע וואך
שניט יודעלעך געזונדעט. הויך, הויך
קיין משקה ניט געשאלעוועט
לחיים טרינקען נאך
מיר האבען אויסגעלעבט אגוטע טיילער וואך

הבט משמים

1

הבט משמים · הבט משמים וראה
כי היינו לעג וקלס בגוים
נחשבנו כצאן לטבח יובל
להרוג ולאבד ולמכה ולחרפה.
הבט משמים וראה
קוק אראפ פון הימל און זעה
דיינע קינדער שלאגט מען
דיינע קינדער פלאגט מען
מען מאכט אוים פון זיי
נעמט פון זיי ראכע געשווינד
פאר דיין בלוט פון דיין ארימען קינד
טו זיי אויך אזוי
אז דו וועסט זיי מוחל ניט שוויגען
הבט משמים וראה

2

זייט ס'איז געווארן
די יידישע אמונה
זיינען מיר וויאמערט
און געפאהר און סכנה
זייט ג' האט געגעבן
די יידען די תורה
זיינען מיר וויאמערט
און שרעק און מיט מורא
מיר שרעקען זיך פאר יעדען
וואס וויל אונז טאן וועה
הבט משמים וראה
הבט משמים וראה
קוק אראפ פון הימל און זעה

3

ג' האָב רחמנות
שוין צופיל קרבנות
האָבן דיר געגעבן דיינע קינדער
פאַרגיב די חטאים
מאַך אויס די פשעים
זייג אונז ווידער. דיינע וואונדער
הער זיך צו. צו אונזער געשריי
הבט משמים וראה
הבט משמים וראה
קוק אַראָפּ פון הימל און זעה

דער נר תמיד

1

אַ מעשה־לע וויל איך מיין קינד דיר דערצעהלן
אַ מעשה־לע וואונדערליך שעהן
וואס עלטער וועסט ווערן וואס מער וועסט =
אַלץ בעסער וועסטו עס פאַרשטיין. צו=קלערן

2

מיר האָבן אַמאָל אַ בית המקדש געהאַט
אַ הערליכן הייליגן טעמפעל
און צווישן פילע כלים אַנטיקלאָך איז דאָרט
געווען אין אַנטיקעל אַלעמפעל

3

אַ וואונדער אַלעמפעל - צומען גלייבן מיין קינד
געפינען וועט קיינער ניט קענען

דער נר תמיד

אויף אייביקע דורות באפוילן האט גאט
דאס לעמפעלע צו לייכטן צו ברענען

4

און דורות לאנג האט דיזעס לעמפעלע געלייכט
און ס׳פלעגן די צעלדיגע שטראלן
וואס האבן אמאל אויף די צייטן געשיינט
דער נאך אויף די אייניקלאך פאלן

5

עס זיינען פיל יאהרן פיל דורות אוועק
דאס פאלק איז און גלות פארטריבן
דער טעמפל צושטערט, פון די [illegible] קיין שפור
דאס לעמפעלע ווייז אבער פארבליבן
א מעשה־לע וויל איך ,,

ניגון // ווי די [illegible]

מיין שטעטעלע בעלז

דער ציל מיר אלטע. דער ציל געשווינד
וויל איך וויל וויסן אלעס אצינד
ווי צעהט אויס דאס שטיבעל
וואס האט אמאל געגלאנצט
צי בליבט נאך דאס ביימעלע
וואס איך האב פארפלאנצט ?
דאס שטיבעל איז אלט, פארוואקסן מיט מאך און גראז
דער אלטער דאך צעפאלט, דאס פענסטערלאך אן גלאז
דער גאניק איז צעקרום, צעבויגן די ווענט
דו וואלסט שוין דאס מער גאר ניט דערקענט

מיין שטעטעלע בעלז

דער גאניק איז קרום. צערייגען די וועלט
דו וואלסט שוין דאס מעהר גארניט דערקענט
בעלז, מיין שטעטעלע בעלז, מיין היימעלע
וואו איך האב מיינע קינדערשע יאהרען פארבראכט
בעלז, מיין שטעטעלע בעלז
אין ארימען שטיבעלע מיט אלע קינדערלאך דארט
געלאכט =

יעדען שבת פלעג איך לויפען
בארט מיט דער-תחינה-ביכל - (חומש)(גמרא)
צו זיצען אונטער דעם גרינעם בוימעלע
און לייענען ביזן דעם טייך
בעלז, מיין שטעטעלע בעלז, מיין היימעלע
וואו איך האב געהאט די שיינע חלומות -
א סך =

איך וויל צוריק אהיים

איך בין געפאהרען איבער יארען
כ׳האב געוואלט נאר זיין צו צוואמען
מיט מיין טאטען, און מיט אלע מיינע פריינד
ס׳האט געציטערט יעדעס אדר
ווען איך האב פארלאזט מיין מאמעס קבר
געקומען דא. און דעם גאלדען לאנד
איך בין געפארען אהער מיט האפנונג אהן א שיעור
צום סוף מאכט מען גאר חוזק דא פון מיר
צוזאג..

איך וויל צוריק אהיים

איך וויל צוריק אהיים
אין שטעטל אין דעם
וואו איך האב געלעבט זיך רוהיג און זארגלאז
איך קאן ניט מער זיין דא
וואו קיין פריינדשאפט איז נישטא
איך וויל צוריק אין מיין אלטער היים

2

איך האב דארטן פיל געליטן
דאס וואלט איך ניט פארביטן
מיין קליין היימעלע פאר דעם רייכן שטאנד
ס'איז געווען מיר פיל ליבער
און די קליינע ארימע שטובער
ווייל ביי מיין טאטען דא און דעם רייבאלאנג
ס'וואלט געווען פאר מיר אלונג דאס גרעסטע גליק
ווען איך זאל קאנען דארטן זיין אלונג צוריק
צוזאמען
איך וויל...

M. J. Shragowitz
105 Maseco Ave
Port Chester N.Y.

Rabbi M. J. Shragowitz
105 Haseco Ave.
Port Chester, N. Y.

דער דיש וואשער

1

און א רעסטאראן - האב איך געזעהן
איינעם אלטן מאן. און קיטשען שטיין
ארום אים רעש-ט. ער רעדט קיין ווארט
ער שטייט און וואשט - די דישעס דארט
און מיט געפיהל
בראנט ער שטיל

איך וואש מיט מיינע שוואכע הענד
איך וואש און וואש פארדין איך אפאר סענט
פון פריה ביז שפעט פאר א טרוקן שטיקל ברויט
איך וואש און בעט. אויף די שנאווק דעם טויט
זיך אליין

2

אמאל געווען - מיט מענשען גלייך
געהאט א היים - געווען רייך
געווען פאן - דער טאטער גוט
איצט בין איך אלט - קיינער דארף מיך ניט
און און דעם רעש
שטעה איך און וואש רעפריין

3

כ' האב קינדער פיר - געבילדעט גרויס
די איידעמ'ס שניר - ווארפן מיר ארויס
מיין טאכטער פיינט. איך צאל עיין לוהן צו
מיין זון ער שרייט - איך קען גאר ניטאן
און אין דעם רעש
שטעה איך און וואש

רעפריין

בריקעס אויף פסח

שטעה אויף מיין מאן קריק פון דרעט ארויס
שוין פורים איז שוין אויך אוועק
גייה קויף שוין קאלך פאר אויסווייסן די הויז
אויפן צערבעט קלאפ ארויף א דרעק

סלאוועס פאר שמאלץ שוין ווערן רייט
די רודע הון האט שוין געלייגט און איי
א נייעם קיטעל צום סדר אויסגערייט
און קיין בוריקעס נאך אלץ ניטאָ

רעפרין

- בוריקעס אויף פסח דארף מען האבן
בוריקעס דאס איז דאך א גרויסע זאך
פאר חריין פאר רוסל פארין אורח פארין שבן
דארף מען בוריקעס א סך -

שטעהט אויף קינדער, צו דאווענען איז שוין צייט
מען דארף גייען און חדר ארין
לערנט די קשיות צו פסח איז נישט ווייט
ווערט איהר קריגן ברעמצלאך מיט ווין

די אלטע מלבושים איבערגעניייט
מיט לאטעס שפאגעל נייע
קאלירטע כוסות צום סדר אנגעגרייט
און קיין בוריקעס איז נאך אלץ ניטאָ

דאס אידישע לאנד

דער איד מעג זיין ארים, דאך איז ער זייער רייך
ווייל גייסטיגער אוצרות האט דער איד זייער אסך
דער איד איז געדולדיג זיין בטחון איז גרויס
פון ברענענדיגען אויווען קומט ער לעבעדיג ארויס
מען רופט איהם דן מלך א יחסן א גביר
און יעדעס לאנד פארשליסט פאר איהם די טיר
ער קלאגט און ער וויינט ער קען שוין ניט מעהר
אפילו זיין געלעכטער אוי איז געמישט מיט א טרער
אוי מאכט זיך אמאל עס גייט איהם שוין גוט
דאן מאכט מען איהם באלד אז ער איז א איד
און מען גיט איהם ווידער א שטעקן אין דער האנט
און ער זוכט א נייער לאנד

און קומט א ניי יאהר, אלע פעלקער ביז גאר
זינגען און טאנצען און ווערען אזש מיד
און דער איד ראש השנה, זיצט און שוקלט מיט כונה
און הערט פון זיין הארץ אן אנדער ליד
הנני העני ממעש נרעש ונפחד מפחד
יושב תהלות ישראל
באתי לעמוד ולהתחנן לפניך
על עמך ישראל אשר שלחוני
היינט יום כפור ביינאכט, געהט ארויין און שוהל
ווערט איהר הערען דעם חזן זינגען
וו, דארט מיט א געפיהל, מיום כפורים זה
ועד יום כפורים הבא עלינו, לטובה.

דאס אידישע ליעד

אבער עס מאכט זיך אויך אמאל
ווען אויך פרעהליך אינז ישראל
און עס זינגט זיך פרעהליך אהן מורא
ווען עס קומט אהן שמחת תורה

שישו ושמחו בשמחת תורה
ותנו כבוד לתורה
כי טוב סחרה מכל סחורה
מפז ומפנינים יקרה.

אי נגיל ונשיש בזאת התורה
כי היא לנו עוז ואורה - שנית -
אי-אי שישו ושמחו בשמחת תורה

ס'איז ניטאו קיין נעכטען

ס'איז ניטאו קיין נעכטען -
ס'איז נאך ניטאו קיין (דער) מארגען
ס'איז נאר דאו א פיצעלע היינט
שטעהט אויהם ניט מיט צו זארגען

2

באפט אריין א שטעפסעל
בעם צאן אויהר צווינט בויים לערנען
אויהש אויף יענער וועלט
ווערט מען אויך נישט געבען.

נישט ניטאו דער נעכטן
נאך נישט דער מארגען
ס'איז בלויז
א שטיקעלע היינט
שטעהט אויך ניט מיט
צו זארגען

דער חלק
דעם דיין עולם הזה
דרוב כהרף
עין
אך כן דעם דוגמה מנין
צו צו לק

מלוה מלכה

1

א גרויסע זאך
ווי הייסט דער טאג
ווען מיר אלע זיינען פריילעך
דער יודעלע דער קליינער
דער כשר׳ער דער שיינער
איז דאך דען אומגליק

2

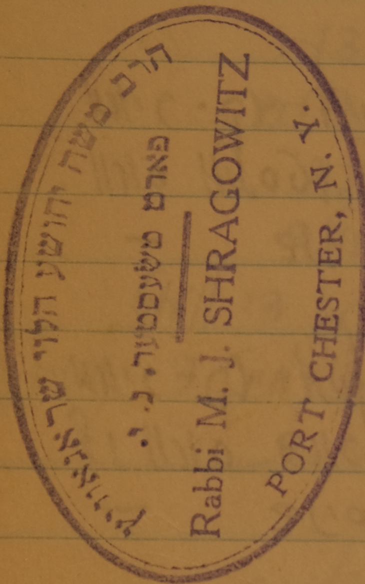
שבת אליין
קומט צו גיין
זינגט מער פריילעך אלע
טאנצט קינדער
יודעלע באלעבאטיש
לכבוד דער הייליגער כלה

3

דאס איז קלאהר
ווי א האר
אז שבת איז די כלה
דער חתן - כל דער שיינער
איז נישט קיינער
נאר מיר יודען אלע

4

ווער עס טראכט
און חוזק מאכט
פון די כלה חתן
דער ווערט טאקע
ניט עסן די געשמאקע
סעודה של לויתן

מאיר-קץ מינצוהן

1

מאיר-קץ מין צוהן -3- מאהל -
צי ווייסטו ווער דו ביזט?
- הנני העני ממעש טאטעניו - 3 - מאהל

2

מאיר-קץ מין צוהן - 3 - מאהל
צי ווייסטו פאר וועמען דו שטייסט?
- לפני מלך מלכי המלכים טאטעניו - 3 - מאהל

3

מאיר-קץ מין צואהן - -3- מאהל
וואס ווילסטו אויסבעטען ביי איהם
- בני חיי מזוני טאטעניו - 3 - מאהל

4

מאיר-קץ מין צואהן - 3 - מאהל -
צו וואס דארפסטו בני?
- בנים עוסקים בתורה טאטעניו - 3 -

5

מאיר-קץ מין צואהן - 3 - מאהל
צו וואס דארפסטו חיי!
- כל החיים יודוך טאטעניו - 3 -

6

מאיר-קץ מין צואהן - 3 - מאהל
צו וואס דארפסטו מזוני?
- ואכלת ושבעת וברכת טאטעניו - 3 -

שא שטיהל

1

שא, שטיל מאכט ניט קיין גערודער
דער רבי גייט שוין זינגען ווידער
שא שטיל מאכט ניט קיין געוואלד
דער רבי גייט שוין זינגען באלד
און אז דער רבי זינגט איז דאך אזוי זיס
לאמיר אלע חסידימלאך טופען מיט די פיס

2

שא שטיל מאכט ניט קיין גערודער
דער רבי גייט שוין טאנצען ווידער
שא שטיל מאכט ניט קיין געוואלד
דער רבי גייט שוין טאנצען באלד
און אז דער רבי טאנצט ציטערן די ווענט
לאמיר אלע חסידימלאך, פאטשען מיט די הענט

שיר עבודה

וה תי לי לי הה עמלי - ג פעמים

עורו אחים אל תנומו
לעבודתכם אנא קומו

העולם עומד על עבודה
הניעו, שירו בקול תודה

רק העבודה כל חיינו
מכל צרה תצילנו

שירו לנו

1

שירו נא המשוררים
אמרו נא לחיים
שירו לנו שיר ציון
ושיר ירושלים

2

ציון אל תשכחי
שישו בה העם
פרות אכל נאכל
ויין נשתה שם

זינגט. זשע אלע אידעלעך

זינגט. זשע אלע אידעלעך - 2. מאל
דעם ניגון דעם נייעם
לערנט זיך די לידעלעך
פון ירושלים

אין ציון ניט פארגעסן
פרעהליך וועלען מיר זיין
פרות וועלען מיר עסן
און טרינקען וועלען מיר וויין
דארטן וועט די אונדז זיין שמחה וששון
אשר אתה בחרתנו מכל עם ולשון.
וואס מיר טוהען גארנישט איז ובא לציון גואל
וועלען מיר פאר הארכען זינגט זשע ישראל
זינגט - זשע אלע כו'

אתה הוא היודע

1

רבבות כוכבים. איזהו כוכבי
בתוכים מה רבים איזה הוא בחיר לבבי
כן כן אתה הנך היודע
כן כן אתה לבי קורע כן!

2

באלפי שאלה, ומי יפתרנה?
בלבי להבה, ומי יכבנה? כן כן

3

במשתלה בחור יש, שם לבי החל לקדח
מי הדליק בי האש? מי הצית האח? כן כן

4

באורך מרוץ צק יום ולילה מְפַפֶּה
מה הומֶה. ומהו שָׂח? את גופה מי הוא מרבה?
כן כן

לא. לי. די. רי. לאו

1

מירושלים עד מטולה
לא מצאתי אף בתולה
והיפה כבר התחתנה
לא לי די רי לאו יה לה לה
החבר בגליל פועל עתיק
לא מועיל ולא מזיק
וזה כוחה של הקבוצה
לא לי די רי לה יה לה לה

יללת תנים

1

יפים הלילות בכנען
צוננים הם ובהירים
הדממה פלטה שיר
ויען לבי בשיר
יללת תנים נוגה - תחלה דְמִי הליל

2

מדי יום ביומו
אחרוש במחרשתי
ואם רחל בגדה בי
מדוע לא התיאשתי   יללת תנים כו

3

השלג על החרמון
הולך ונמס
בואי אלי רחל שלי
בואו נא ונתעלס   יללת תנים - כו

שמערל מיט'ן פידעל

אין מוזיק דער אונדז איז, פון אלע אומות גרעסער
זאגט מיט גרויס התפעלות. און קאלידעש דער פראפעסער
שמערל מיט'ן פידעל, בערל מיט'ן באס
שפילט-צעזר מיר אלידעל, אויפ'ן מיטן גאס
עשו מיט'ן ביקסול, שווארצבול און קאנון
יעקב'ל מיט די נאטען, מיט'ן קאמערטאן - שמערל'ס
יערקר זינגט זיך זמירות, עשו שיסט מיט בליי
אך - דאס אלטע לידל, בלייבט דאך אימער נוי
שמערל כו

לכבוד שמחת תורה

וועלל. איהר פרעהט זיך מיט דער תורה
דאס איז ברידער זעהר גלייך
אבער אייצטער איז די פראגע
פרעהט די תורה זיך מיט אייך?

2

ס'איז נאך ווענג, וואס מיר זיינען
מיט דער תורה גאנץ צופרידען
וויכטיג איז, אז אויך די תורה
זאל זיין גליקליך מיט די אידען

3

איט טייקס טו, טו מייק א בארגיין
שטעהט און ענגליש געשריבען
אויב אפטמאל זאל זיין גליקליך
מוזען ביידע גלייך זיך ליעבען

4

ועמוד, יעמוד חתן תורה
שטעל זיך אויף געשווינדער חתן
רב ישכר-בער בן יעקב
און ערקלעהר אונז אונפארדראסען

5

האסטו טאקי ליעב דיין כלה
די בוי-חנ-טער פרומע תורה
ווערסטו זי אלס תורה שעצען
און נישט בלויז אלס גוטע סחורה

6

ווערסטו אלעמאל זי ליבען
פונקט ווי אייצטער פאר דער חופה

לכבוד שמחת תורה

ווערסטו היינטמאָל זי פֿאַרדייטשן
עפּעס ווייל אָפּגעמאַכט קליפּה

7

ווערסטו טאָג און נאַכט פֿאַרברענגען
אַלע מאָל מיט איהר צוזאַמען
און נישט מיט די פֿילע פֿאַרשטעטע
פּינאָקעל- און פּיקאַנט דאָמען

8

ווערסטו קיינמאָל פֿון איהר מאַכען
אַן עגונה צי אַ גרושה
ווערסטו זי צו דיינע קינדער
איבערלאָזען אַלס ירושה

9

שווער ישראל אַט אַזוי אַ -
ווילסט ביסטו אַ רעגלעט פֿיגעלער
און מען קען שוין שטעלען חופּה
און מ׳ קאָן שוין לבּרכן טעלער

10

מזל טוב, צו זאָל זיין מיט מזל
לאָמיר גיין אַ טענצל אַלע
שישו ושמחו בשמחת תורה
פֿעלט זיך חתן מיט דיין כּלה

מזדיוגען מיט דיינער-
-פּערז

11

האָסט איר אַבּן טוב געקריגען
אַמאָליגע - נאָר גאָר צעלאָזטען
ווערטפֿולער פֿון גאָלד און פּערל
טייערער פֿון אַל הגאָלטען

Shragowitz

לכבוד שמחת תורה

12

צי איז דאך אצינד געשיידן
צנועה־דיג ווי א ווייסע פאלאמעט
צי פארלאנגט פון דיר קיין זאך ניט
ניט קיין עסן ניט קיין־געראמעש־

13

ניט קיין פאנקאוס, ניט קיין אויטאוס
ניט קיין הוטס או צוואנציג דרייסיג
אין זאך נאר פארלאנגט די תורה
אז דו זאלסט זי לערנען פלייסיג

14

טאמער קענסטו זי ניט לערנען
ווייל דו ביזט און איהר טומפיג
זאלסטו זי כאטש ניט פארשוועכן
ניט באגעהן מיט איהר זיך לומפיג

15

היט ל' ישראל־לע דיין כלה
היט די פינע, שיינע ריינע
ווערסט אזעלכע שוין ניט קריגן
ווייל אזא איז דא נאהר איינע

16

שטיל איז זי־ דאך שטאלץ און ווירדיג
און זי קען פון זיך אויך בלאזן
און פארלאזטו זי אויף איין טאג
ווערט זי אויף צוויי טאג דיך פארלאזן

17

ווייל, דאס מארש איז פארטיג
זאל דאס זיווג עולה יפה
נאך ישראל־קע דיין תורה. און אוועק און די הקפה

עלדיגן פארז | מיט דעם [illegible]

אקדמות - לויט אמעריקאנער נוסח -

א) אז איך נעם באטראכטן דאס לעבן
פֿון דער גרויסער קריאתו
ווי פֿורבאן גאנץ שטארק פירגאנזער אקדמותו

ב) דען וויל איך דערציילן פֿון אונזער פּרעזידענטס אמעריקאל
פּלאוטע רשותו

ג) גרויסע לייט פֿון דער היים ליגן דאָ אין דער ערד
3 אדמתו
גלבים באלדיגער הויבן דאָ די גאנצע דלתו

ד) דער וואס איז געקראָכן אין דער היים אין
פּעלדער הייזער אין רשותו
דערמאכט דאָ מיט זיך די גאנצע כבודתו

ה) האלצמאק איז געקומען פֿון דער היים מיט
זיינע יטער מאודתו
האָט ער יעלט די גאנצע דעה אויף דערבימתו

ו) ווען אונזער אנטלויפֿט פֿון דער היים פֿון גנבותו חברתו
ווערט ער דאָ אַ פּרעזידענט אונזער אקהילה קדושהרטו

ז) צוליב דער שוסטער איז געוואָרן אין דער היים
ארבעט עגלתו
ציילט ער דאָ אויף אַ טשעק ביידע אין חברתו

ח) חזנים רבנים מוהלים און נאָך אזעלכער
כלי קדשותו
האָפֿן זיך אין ביידע טיטול רעוורענד דליתו:
= זה משותתו

ט) טרעט נאָר אריין אויף דער ~~אונש~~ אונשטאטס
מצלתו
טרעפֿט איהר דאָרט אקלאן דרויצעל
בשתיקותו

אקדמות - לויט אמעריקאנער נוסח

י) יעקב׳ל וואס האט ניט געוואוסט פון א משל ודרייתא
יעצט איז ער געוואָרן א יענקי, דזשוורייתא

כ) כמעט יעדען ארבייטער פעלט דאָ לחמתא
כאָטש ער ארבייט שווער און ביטער זיין דאס עבודתא

ל) לויפערס לויפען ארום יעדע חברא-רתא. חוצפתא -
לייגען בארד און פיאות צייגען דאָ און גרויס סבלנתא

מ) מענשען וואס פארשטייען ניט עפי קיין שרותא
מאכען זיך דאָ א חדר און לערנען מיט קינדער מפטירתא

נ) נייע מאָדעס קומען ארויס יעדען יומתא
ניט איין מענש ווערט געטריבען דורך דעם צו דער דלותא

ס) סוועטשאָפּ נעמען ארבייטער צו דער עבודתא
סוף כל סוף לאשלויפען זייער מיט דייער סחורתא

ע) עס ווערט פון איינעם געשפרייט א גרויס מסחרתא
ענדליך אונשולדיג די בודעס און מאכט א שרפתא

פ) פאָליטישענס טרינקען ביער נאך דעם ביטערן משקתא
פאר א פעני וואָלטען זיי פארקויפט זייער נשמתא

צ) צדקה איז אין אמעריקא בלי מספרתא
צרות האט דער וואס דארף אנקומען מיט א בקשתא

ק) קומט נאר אריין אין שוהל א יומא שבתא
קענט איהר צוהערן וויאזוי פירט זיך אויף אויבער און עליתא

ר) רייכע לייט ווילען קיין ניט טאָהן קיין טובתא
רחמנות האבען אויף ארמע איז ביי זיי אין עולתא

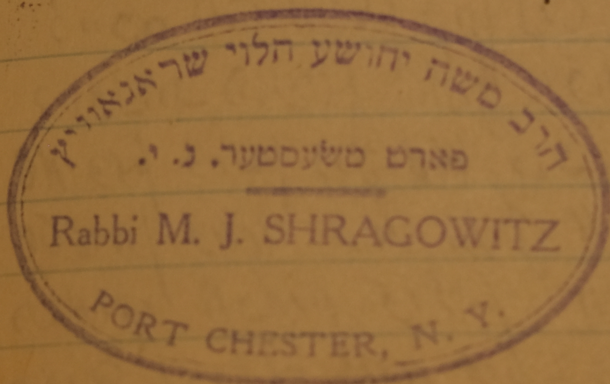
ש) שמידען זייען געקומען צו זיין גליק און פרייע מדינתא
שטעהן זיי דאָ אויף א הויכע מדרגתא

ת) תלמידי חכמים זיצען דאָ יומם ולילתא
תמיד לערנען זיי מיט גרויס כוונתא

זכור

זכור ד׳ מה היה לנו
גידענק, גידענק, גידענק וואס פון אונז איז געווארן
הביטה וראה את חרפתנו
זעה, זעה, זי זעה אונזער שאנד
נשים בציון ענו אוי
געפייניגט די טעכטער פון ציון אוי
כי איש את אשת רעהו טמאו

ואתה ד׳ לעולם תשב כסאך לדור ודור
למה לנצח תשכחנו תעזבנו לארך ימים
דו גרויסער ג׳ פון אייביק
זיצסט דארט אויף דיין שטוהל
האסטו אונז פון לייב געשוואכן
אז דיין פאלק ישראל ווערט זיין הייך ווי אמאל
און זעה וואס פון אונז איז געווארען
השיבנו ד׳ אליך ונשובה
חדש ימינו כקדם
קער אונז גוטע צייטן צוריק
און אונזער לאנד און גליק
חדש ימינו כקדם

המבדיל

המבדיל בין קודש - בין קודש לחול
חטאתינו, חטאתינו, חטאתינו הוא ימחול
גוט וואך, גוט וואך, גוט וואך אגוטע וואך
גוט וואך גוט וואך גוט וואך א טייערע וואך
גאט פון אברהם יצחק יעקב
באהיט דיין פאלק ישראל
בעשיץ דיין פאלק ישראל
דער שבת קודש גייט אוועק
די נייע וואך זאל קומען מיט מזל און מיט ברכה
מיט אלעס גוט און הצלחה
מיר בעטען נאר ביים דיר אליין
גאטעניו. ונאמר אמן
דאס וואס מאכט א צווישענשייד בין קודש לחול
צווישען שבת און דער וואכעס
המבדיל בין קודש לחול
אז זרענו וכספנו ירבה כחול
מיר זאלען זיך מהרען. דיר נאר געהערען
המבדיל בין קודש לחול
אזוי גוטע ברכה אזוי טייערע ברכה
זינגט דעם המבדיל, זינגט פאר איהם
ליובט אונזער בורא, ליובט נור איהם

גאט. אוי פון אברהם יצחק און יעקב
מיר. מיר זינגען ביים דיר דאנק אלע רבניו
היט אונז און שיץ אונז אוי פון אלמנות בצער
גיב אונז און שיק אונז א נייע גוטע וואך

דער נייער ייד

1

כ'וויל אייך פריינדער עפעס פרעגן
וואס האט דא פאסירט אזוינס
עפעס איז דא היינט א שמחה
איז דאס אט צוליעב דעם קינד
עפעס האט געמוזט פאסירן
ס'מוז דא זיין ווין נייער זאך
טא ענטפערט מיר אזוינס די קשיה
וואס איך פרעג דא יעצט בייוויינק

2

רעפרען

הייסט דאס וויבער האט היינט א שמחה
אבר מזלה דייא זל ייד
וויל איך זאגן א פאר ווערטער
צו דעם ליבן נייעם ייד
וואס איך גייא אזוינס דיר זאגן
ווערט דאס זיין גאנץ קורץ און שארף
זאלסט פארטיידיגן דעם יידען
ווען ס'איז נייטיג ווען מען דארף

3

רעפרען

עס ווערט זיין ווייט און דינען לערנען
זאכן וואס עס האט פאסירט
מען האט פיל מאהל דעם יידענס נאמען
צו שאנד געמאכט און איהם פארשמירט
זאלסטו דאמאלס זיך דער מאנען
וואס איך זאג דיר דעם מאמענט
זאלסט פארטיידיגן דעם יידען
מיט דיין מויל און מיט די הענד

דער נייער איד

4

צוליב נאר איינעם קינד געדענקען
וואס דיין יחוס איז געווען
דו צוליב ווייסן אז מיר אידען
זיינען איינער שטאלץ געווען
און מיר וועלן דאס די קינדער
פון דעם אלטן אייביג איד
צוזאמען אונזער פאהן נאר טראגן
און ניט ווערן קיין מאל מיד

רעפריין

צוגעקומען היינט איז א נייער איד
און דער געוויסער אידישער משפחה
טאן לאמיר אלע ווינשן דעם נייעם איד
ארוכת ימים ברכה, מיט הצלחה

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב
משברך
ובטובו יברך
ישיש כגיבור לרוץ אורח
ועתה נאמר מי שברך

2

תורת ה' תמימה משיבת נפשנו
לאל המושיע לאבות אבותינו
ועתה נאמר מי שברך אבותינו

3

אקרא לאלקים בקול רם
לאל המושיע לאברהם איש תם

מי שברך

ועתה נאמר מי שברך אבותינו אברהם

4

ונשבח לקיים בשמחה ובצחוק
לאל המושיע ליצחק
ועתה נאמר מי שברך אבותינו אברהם יצחק

5

אהבה ונשגבה בנפש ולב
לאל המושיע ליעקב ונשטור
ועתה נאמר מי שברך,
מי שברך אבותינו
מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב

ברכת שהחל

אויף דעם גלעזעלע בראנפן מאכן מיר „ברוך"
טרינקען בראנפן איז אזוי אין „שלחן ערוך" (פורים שבת)

1

אויף דעם גלעזעלע בראנפן מאכן מיר „אתה"
טרינקען בראנפן דארף מען קענען לערנען תורה

2

אויף דעם גלעזעלע בראנפן מאכן מיר „ה' נו,"
טרינקען בראנפן דארפמען ווי אזוי ניט ווי קיין גוי,

3

אויף דעם גלעזעלע בראנפן מאכן מיר „אלהינו"
טרינקען בראנפן דארפן גרויסע ניט קליינע

4

אויף דעם גלעזעלע בראנפן מאכן מיר „מלך"
טרינקען בראנפן דארף מען גיך ניט פאמעלאך

ברכת שהכל

5

אויך דאס גלעזעלע בראנפן מאכן מיר „החלק"
טרינקען בראנפן דארף מען וואו אחכם ניט ווייא אנגולק

6

אויך דאס גלעזעלע בראנפן מאכן מיר „שהכל"
טרינקען די גלעזעלע דארף מען מיט איין מוהל

7

אויך דאס גלעזעלע בראנפן מאכן מיר „להיה"
טרינקען בראנפן דארף קיין מוהל ניט זיין קיין מניעה

8

אויך דאס גלעזעלע בראנפן מאכן מיר „ברכו"
טרינקען בראנפן איז אמאליכה ניט קיין סברה

קידוש

א) אקח כוס בידי
גילה כלה דילה והדה עמדי

ב) דידי אחזנו ולו וארפנו
עד כי ריקק אשירנו

ג) גם כי יהיה יין דיוקר
אשתה ממנו בערב ובבוקר

3) דבכי אפתח במשל ובמליצה
כי הכוס הזה אשתה בדילה

ה) הן וחשב לכל עצבוני
כי הכוס הזה תמיד ישמחוני

ו) וי וי אקרא לשמים
כי הכוס הזה מהול במים

קידוש

ז) זה חלקי מכל עמלי
כי הכוס הזה נפל בגורלי

ח) חיים ארוכים יחיה בנחת
כי הכוס הזה אשתה בפעם אחת

ט) טוב ד׳ באמרו
ברוך אתה ד׳ שהכל נהיה בדברו

י) יין ישמח לבב אנוש
על כן: גיסט אהין נאך א לגימה
– מיינע ליבע:

פורים ליד

1

הערט בחורים
היינט איז פורים
ניט פארגעסט, ניט פארגעסט
זייט מקיים
מחויבט לחיים
פון דאס בעסט, פון דאס בעסט
ארור המן, ארור המן המן הרשע
ברוך מרדכי, ברוך מרדכי מרדכי היהודי

2

לאקשען קרעפלאך
פולע טעפלאך
שטייען ארום, שטייען ארום.
לעקאך פלאדען
אנגעלאדען
אומעטום, אומעטום

פורים ליד

3

נאהר אשיכור
איז בעקר
ניכטער הײַנט ניכטערע הײַנט
מארגען אבוסע
און אגרויסע
גוטע שפּײַלד, גוטע שפּײַלד

א פורים ליד

1

א יום טוב איז ביי אלע אידען
און פורים פרעהט זיך גרויס און קליין
ביי זיינען שטארק מיט איהם צופרידען
און גרויסער נס איז דאן געשעהן
ווען זיינען האבען נאך אין שושן דארט געוויינט
ושתי איז געווען דעם קעניג ווייב געקרוינט
איז געקומען המן באלד אויף
און האט געוואלט זיינע שלעכטע טהון
אוי ווער האט געוואלט די אידען
אוי אגרויסע בהלה
צום סוף האט דער גרויסער המן געטראפען
א מפלה
המן. המן
כעפכיין שלאגט דעם המן קלאפט איהם גוט
רייסט איהם שטיקער פאר דעם אויג
ועלכע וועט ער וויסען גוזר האט שון מרדכי
וועדפה געמאן

פורים ליד

נעמט די גראגערס און די העמער
ווייל די המן׳ס וואס איהר קענט
אזוי שלעכטער המן איז גוט
ווען ער ליגט שוין טיף אין דער ערד

2

ווי המן איז געווען א רשע
געפלאנט די אידען צו זעהר שטארק
האט ער אריינגעכאפט נישקשה
אפארזיער און מיטען מורא
ווען ער האט געפינט דעם מרדכי־ן אויפן פערד
זיין טאכטער האט געמיינט אז דאס איז פונקט פארקערט
האט זיך אהם גוטראפען גלייך און גאנץ
איהר ווייסט מן הסתם אליין שוין וואס
אוי וועה איז דאס געוועזן צו אפארזיער
ער האט זיך גאר ניט געריכט דערויף
זיין טאכטער האט דערזעהן אז המן
האט גאר דעם שווארצען סוף
המן המן.   רעפריין

3

דיינו אונז און שטעדטל איז אמלהן
זיך צו פארשטעלן אלע יאהר
מען מאכט דארט איינעם פאר המן קעניג
און איינער ווערט אהמן גאר
איין מאהל האבען מיר געמאכט און גוטער שפיל
המן איז געווען דער גבאי פון שוהל
איינמאהל האט מען געמאכט פאר המן׳ס טאכטער
און האט אנגענומען מיט גולעטער

פורים ליד

און ווי האט זי געשפילט איהר ראליע
און מיט אלע סמנים
געטראפן האט זיך דעם המן
גליק און פנים המן | רעפרען

צאר לפורים

1

ליל שמורים
הוא ליל פורים
ליל שמחים לנו
בו נריע
בו נשמיע
ותאושר קרננו

2

אשר עשה
בן המדתה
לאבות אבותינו
ועדתהו
פה כמוהו
יאבו לשמידנו

3 ליל שמורים

אך אל ישע
יכלה רשע
ישמיד מחשבתה
ולמעננו
כל אויבינו
והכריתם נכרתה
ליל שמורים

4

אור לצחצחות
גיל ושמחות
אז הופיע לנו
אז נריע
אז נשמיע
את אושר קרננו

5 ליל

אז אל יין
נשאו עין
יין ישן חזק
פה יופיע
בגביע
מראהו כברק

6 ליל

גם משמחים
ומעדנים
לנו פה ערכנו
אכלו רעים
תאומי דעים
אכלו נא ושמחו
ליל שמורים

ארומעס לעבען

1

ארומעס לעבען שטענדיג זיך מאטערין
שטענדיג צו לעבען און נויט
כוחות די יונגע די פרישע צו פטר׳ן
צובענדיג טרוקענעם ברויט

2

וואנדערוון, טוען דארט וואו ניט נעטיגען
נעכטיגען וואו ניט גיטויגט
צו זעהן די פאלשקייטן פון דעם נידערטרעכטיגען
שווייגן. א ווארט ניט גיזאגט

3

בוקן זיך בויגן זיך נידעריג נידעריג
בערכען דעם קאפ און האלב
רעדען תחנונים-דיג וויינענדיג ציטערדיג
בעטען ביי דעם גאלדענעם קאלב

4

ליבע און גלויבען און שטערבונגען קרומפטיגע
פילען און וועלקען און הארץ
בלומען פון יוגענד די פרישע די צאפטיגע
ווערען צוטראטען אויף שווארץ

שמחנו כימות עניתנו
שנות ראינו רעה תהלים צ.
גיב אונז ג׳ אזויפיל פרייד
וויפיל דו האסט (אונז) גיגעבען לייד
און מאך אונזער פרייהייט אזוי ווי טויזנדיג שנין
ווי ס׳איז ביטער גיווען אונזער גלות אליין

אדם יסודו מעפר

1

א יעדער מענטש דארף דאס פארשטיין
אז פון וואנעט ער קומט אהין מוז ער גיין
דאס לעבן איז שווער
אבער ניט אוממעגליך
אז מען טהוט דאס פארצעהה
טוהט דער נאך דאנק אדם יסודו מעפר...
וסופו לעפר.

2

א רייך מאן
רייך לאהן אשטיור
די וועלט איז איהם קליין
וויל אלעס זיך אליין
ער ווערט קיין מאהל צופֿרידן
ער וויל ניט פערשטיין
אז גאלד קומט צום ציל
ער ווערט מוזען גיין — אדם יסודו...

3

רייסט ניט איין די וועלט
יאגט זיך ניט נאך געלד
נעמט ניט ביי יעדעם
פארגעסט ניט אן גיהנום
מען רעכנט און מען רעכנט
פאר יעדער עבירה
מען פייניגט צוהער דארט
ס׳ איז אש כרך און אמורא — אדם יסודו

מענטש זאל מען זיין

1

דערמאנט דעם מענטש ווען ער איז קליין
ווייל ער נאר ברענט אמאלט
ער מיינט אז קיינער איז צו איהם גלייך
אז אלעס איז נאר דאס געלד
ער מיינט אז קוים איז ער א גביר
קומט איהם שיין פיל כבוד-דאפיר - נאר-גאר און אשילע.
און דאס שטאלצער נאר ניט פארשטייט
אז געלד איז דאך רונד און עס גייט
היינט איז עס בייא מיר
און מארגען בייא דיר
און שפעטער בייא אנדערע פיר (רעפרען)
מיט געלד טאר מען ניט שטאלצירן
מען קען עס לייכט פארלירן
דאן ערשט קען מען פילען דעם ביטערן טעם
פון דעם ארימאנן
ווילסטו דיר אן נאמען דערווערבן
זאל בלייבן נאך דיין שטארבן
ווארף אוועק דעם פוסטן יחוס מענטש זאלסטו זיין

2

מענטש ווען דיר גייט גוט
און דו ביזט רייך אהן אשיעור
געדענק. צדקה און פארגעס גאר ניט
די פליכט וואס ליגט נאך אויף דיר
אז ווען איין ארימאן קומט און דיין הויז
לעדיג לאז איהם פון דיין שטוב ניט ארויס
ווייל דו קענסט פונ אויס ניט צוהן

אמתש זאל מען זינגען

וואס אמאהל קען מיט דיר נאך געשעהן
היינט איז דיר בעשערט
האסטו נאך אווערטה
און מארגען קען זיין גאר פערקערט (רעפריין)
3

איך האב שוין אמאהל געזעהן
אמאל ווי קרח רייך
שטאלץ און שלעכט וואס ער געווען
גע-- רודערט מענשען ווסאך
דאן איז געקומען איין וועדערפלייט
דאס רעדעלע האט זיך דאן ווידערגעדרייט
היינט זעהט מען דעם שטאלצען גביר
ווי ער בעט נדבה, שעמט מיר
געליטען נאך מער
געשטורבען נאך שווער
און פעמאנדער תכריכים ליגט ער
(רעפריין)

אפ כלעהלירכס

אז מען זויפט פון מיר דאס בלוט ארויס
און מען מוטשעט מיר פיינליך
לאך איך מיך גוט פון מיינע שונאים אויס
און לעבע מיך גאר אפיילויך
איך טאנץ ווי א והן מיט א גלה
פלאסקעט פלאסקעט יאלע

אז מען ..

וופערהליכס

2

עס איז געווען ווארעם ווערגענער לייט
גלויבט מיר בנאמנות
מיר זיינען שיין געווען פון טויט ניט ווייט
נאהער ג האט געהאט רחמנות
און אונז געהיטן פון זייער אלע כלאפ עס
געפאלן זיינען זייא ווי דיזע סטעפס

3

עס ווינ..
עס מאכט ניט אויס עס איז אונז מיר גוט
גלויבט מיר איך קען אייך שווערן
כאטש מען באדט זיך און אונזער בלוט
און און אונזערע טרערן
ווייל וואס האבן מיר פאר זייא מורא
אז מיט אונז איז ג און זיין תורה

4

עס מאכט..
זאל מען מיך מוטשען מער און מער
זאג איך צו דיר פויטער
אז איך וועל ניט פארגעסן קיין איינציגע טרער
און איך האב זייער ווייער דעם קאטער
ווייל ווי דינשער זיין און טאטע
טרייבן פון זייער אויגן טעג. צאלמען

5

טו וואס בעסער זאלן מיר וואַרטיג זיין
און. ערבה קילערן אייגענער
טראגט אבינו אבינסטל ווין
און לאמיר מאכן א כוסע
צו מוטשען זיך און זינגען לידער
טייען נאר אונזערע ברידער - (סוואס)

אחד מי יודע

1 איינס איינס ווער ווייס וואס איז איינס
איך ווייס איך ווייס איך ווייס וואס איז איינס
איינער איז הקדוש ברוך הוא
אויף דער ערד און הימל איינער ביזטו דו

2 צוויי צוויי ווער ווייס וואס איז צוויי
איך ווייס -2- איך זאג אייך באלד צוויי
צוויי לוחות פון סאפיר שטיין
געשריבן האט זיין דער עוויגער אליין

3 דריי דריי ווער ווייס וואס איז דריי
איך ווייס איך שטעלער אייך דערבי
דריי אבות זענען געווען אונז דאן
אברהם יצחק יעקב זכרונם לברכה

4 פיר פיר ווער ווייס וואס איז פיר
איך ווייס איך זאג אייך באלד דיר
פיר אמהות זענען געווען אונז דאן
שרה רבקה רחל ולאה

5 פינף פינף ווער ווייס דאס ווארט
איך ווייס איך ווייס איך זאג דיר אויפן ארט
די תורה איז צעטיילט אויף פינף ספרים
בראשית שמות ויקרא במדבר דברים

6 זעקס זעקס ווער ווייס וואס איז זעקס
איך ווייס איך ווייס דאס איז משניות
זעקס טייל עלפון אויף אן צרה.
איז זי טיילט די תורה שבעל פה

7 זיבן זיבן ווילט איהר וויסן נאך
איך ווייס איך ווייס דאס איז זיבן טעג פון וואך
א גאנצע וואך ארבייטן זאלסט

אחד מי יודע

נאר אז עס קומט שבת שטעלט זיך אפ און רוה

8 אכט אכט ווער ווייס וואס איז אכט
איך ווייס איך ווייס איך האב שוין געטראכט
אכט טעג ווען דאס קינד ווערט אלט
מאכט מען א ברית און עס ווערט גימלט.

9 ניין ניין ווער ווייס וואס איז ניין
איך ווייס איך ווייס איך זאג עס אויסגעפיין
ניין חדשים איז איין געשטעלט
ביז דאס קינד קומט אויף דער וועלט

10 צעהן צעהן ווער ווייס וואס איז צעהן
איך ווייס איך ווייס וואס דאס איז געשעהן
אויפן בארג סיני האט אונזער גאט
אונז געגעבן צעהן הייליגע געבאט

11 עלף עלף ווער ווייס וואס איז דאס צאהל
איך ווייס איך ווייס איך זאג אייך אויס דאס מאל
עלף שטערן זיינען דאן געווען
וואס יוסף האט אין חלום געזעהן

12 צוועלף צוועלף ווער ווייס וואס דערווייסט
איך ווייס איך ווייס צוועלף געוויסע לייט
צוועלף שבטים זיינען דינען און דאן
דאס זיינען די צוועלף בני יעקב שניימער שבטי יקוו

13 דרייצעהן דרייצעהן ווער ווייס דאס צאהל
איך ווייס איך ווייס איך זאג דיר נאך דעם מאל
דרייצעהן גוטע מידות וואס השילת האט
דער פאלגט ער אונז אלעמאל גוט גאט

שמחת תורה ליד ד׳ ואחד

שישו ושמחו בשמחת תורה
טאנצט און זינגט אלע צו גאט
פרײלעך זינגט מיט שטאלץ און מורנו, ד׳ ואחד
לוסטיג לעבעדיג אהן מורנו — ד׳ ואחד

פיל פארגאסן בלוט און טרערן
און מלכים בײ די לוים
איז געקומען אונזער שטערן
משה האט פון יאך פון שווערהערן
אונז באפרײט אהיים
אונז א תורה־לער געגעבן
אונז אטרייסט און שײן
וואס זאל אויביג זײן דאס לעבן
די נשמה און דאס שטרעבן
און דעם ציל פון צײַן — שישו ושמחו

2

צרות האבן מיר פארטראגן
און יסורים אהן אניעק
פיל געהאט צו װײנען קלאגן
פון די רדיפות און די פלאגן
און דעם גלות וועג
פון דעם הײליגן לאנד פארטריבן
אין דער וועלט פארשפרייט
אויף דער ערד און ימים ציגען
איז פון אלע נאר אונז פארבליבן
אונזער תורה הקדושה

שישו ושמחו

שמחת תורה ליד ד׳ אחד

3

פרעה, טיטוס, המן׳ס גרויסע
טארקוועמאדאס אהן צאהל
מענשען שלאגען חיות דייטשע
און די יודענפרעסער גלויצע
פיל געהאט אמאהל
נייע דורות - נייע לידער
נייע המנ׳ס פיינד
זיינען אויפגעשטאנען ווידער
אויף די שוועסטער און די ברידער
אויס צוראטען היינט
נאר וואומזיסט עס לעבט די תורה
טאנצט און זינגט אלויר צו גאט
פריילעך זינגט מיט שטאלץ אן מורא, ד׳ אחד
לוסטיג לעבעדיג אהן מורא ד׳ אחד

4

פיל פערשוואונדען וועגקומען
זיינען פעלקער פון דער וועלט
ס׳ האט די צייט זייא צוגענומען
און די קאלטע קברים שטומען
ווערען מיט קעלט
פון דער תורהילע פיגורה
מיט די קרעפט פון גאט
האט געצוגען דיי דער קדושה
פון די שנאים וויא ורשונה ד׳ אחד
שישו ושמחו

אוף דרכי

אוף דרכי נאך יומטוב און דאס פּפּי
אויף מארגן
און גאס דורך מאן לויפּן
קארטאפליעס דורך מאן קויפּן
און קיין געלד איז אלץ ניטאָ

2

דער ווינטער קומט צוריק
אוי וויי וויי
אוי וויי וויי וויי
און דרויסן וויעט גרויסע בלאטערס
און די שטיוול זיינען געלע לאטערס
און קיין געלד איז אלץ ניטאָ

3

אתת
און שטוב איז קאלט און נאס. אלצייטן וויפין גאס
דער דאך איז צובראכן
און די ווענט זיינען צוקראכן
און קיין געלד איז נאך ניטאָ
דעם מלמד קומט נאך פֿאר יענעם צמן
אוי וויי אוי וויי
דער בחור גייט מיט אַ צוריסענעם קאָפּטאַן
און די טאָטשעס האט ניטש. אייף קיין נדן (-• אייף)
און קיין געלד. און קיין געלד איז אלץ ניטאָ

מאָטעל דער אָפּערייטער

מאָטעל דער אָפּערייטער
און שאַפּ דאָרט שטענדיק ניטער
אַלע יאָהרען גייט ער און ס-שפּאַן
ער דרייט די קאָטערינקע
און שווייצט ביי דער מאַשינקע
מאָטעל איז אַ ווילער יונגערמאַן
מאָטעל האָט אַ ווייב און קינדער צוויי
שווער און ביטער אַרבייט ער פאַר זייא
וואָס מאָטעל אַרבייט שווערער
פאַר דינען דער באָס אַלץ מער
און מאָטעל בלייבט דער זעלבער אָרעמאַן

רעפרען

וואָס מער וויל דער מאָטעל
דער אָפּערייטאָר מאָטעל
ער וויל ניט קיין עשירות און קיין געלד
פאַר ווייב און קינדער ברויט
און אַמאָהל אַ שוך אַ קלייד
מאָטעל וויל קיין זאַך ניט פון דער וועלט

2

אַסטרייק האָט אויסגעבראָכען
שוין געווען צוועלף וואָכען
און מאָטעל איז אַ גוטער יוניאָן מאַן
מאָטעל דער אָפּערייטאָר
אַז מען שיקט וויהם גייט ער
און שטייט מיט אַלע און דער פּיקעט ליין
און שטאַרב זיין ווייבעל מיט די קינדער צוויי
אַן אַנשטיקעל ברויט דאָרט צוזאַמען זיין

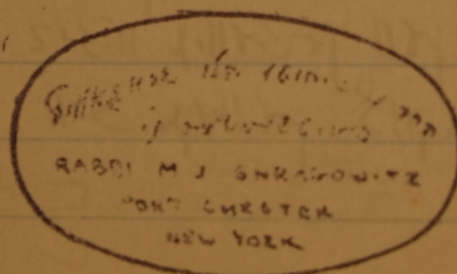
מאָטעל דער אופֿינטאָר

ס׳ טראַכט מאָטעלע ווייל דאָס האַרץ
זיין פּנים ווערט שוין שוואַרץ
ער דרייט זיך נעבן שלאָף מיט אַלעמען
רעפֿרען 3

און פּיקעט ליין שטענט מאָטעל
און אָנגעמעסטן מיט אַרבעטל
צעפֿאַלן גאַנץ אויפֿן דאַנקט און מיטן גאַס
און שלאָף זיך אויסגעהאַלטן
און אויפֿן דעם קאָפּ צו שפּאַלטן
פֿון זיין וויגן בלוט ווערט מאָטעלע נאַס
געוואָרן איז אַ טומל אַ מעשׂה
געבראַכט אויפֿן צו זיין וויב און קינדער צוויי
זיי ווילן גיסן טרערן
נאָר מאָטעל קען ניט הערן ..
מאָטעל האָט געמיינט שיין זיין פּצשאַר ...
רעפֿרען — וואָס האָט געוואָלט דער מאָטעל
דער אופֿינטער מאָטעל
ער האָט ניט געוואָלט קיין ברייטק ניט און קיין [illegible]
פֿון וויב און קינדער ברויט
וואָס איצטער ליגט שוין מאָטעל טויט
ער וויל שוין מער ניט קיין צאָרן פֿון דער וועלט
דער נייעם צו צונעמען מאָטעל דער אופֿינטער אָט די
געלט. וואָס ריכטן געוואָרן ווען געמוזט איז געווען
און דער לעבן איז געווען צוקער זיס.

אלי אלי למה עזבתני

אלי אלי למה עזבתני
אלי אלי למה עזבתני
אין פייער און פלאם האט מען אונז געברענט
איבעראל האט מען אונז געמאכט צו שאנד און שפאט
דאך אבצו-ווענדען האט אונז קיינער ניט געקענט
פון דיר מיין גאט
מיט דיין הייליגע תורה
און דיין געבאט
אלי אלי למה עזבתני
אלי אלי למה עזבתני
טאג און נאכט, נור איך טראכט
פון מיין גאט
איך היט מיט מורא
אפ דיין תורה
דיין געבאט
אה רעטע אונז פון געפאר
ווי אמאל די אבות פון בייזע גזר
הער מיין געבעט הער מיין געוויין
ווייל העלפען קענסטו נאהר דו גאט אליין
שמע ישראל ד' אלקינו ד' אחד

יעדער לויפט און שוהל ארײַן

עלענד קליין און נמאס
איז יעדעלער גוטס צואהן
ווי פריינד האבן איהם די אומות
און קענען איהם גאר ניט טאהן
גיבורים מיט זייער גבורה
קענען גערן איהם ניט צושטערן
ווי פיל מאהל זיינען די ווילדע טהירען
איז ער געלעגען צווישען די צײַן
וויפיל מאהל האט שוין גיהאלגען
איבער איהם דאס שווארצע שווערד
וויפיל מאהל פלעגט מען שלעפען
איהם אנפארקען פון דער ערד
איהם העלפט פון אלע סכנות
עס צאהל איהם גאר ניט זײַן
פאסט יעדעלער נור אתרניות
און לויפט און שוהל ארײַן

2

דעם שונא צו איבערצופאלען
קלייבט מען העלדען אויס
מען גרייט און שפיצען פיילען
חיל צוהר גבורים
ער דרכינט ניט קיין שווערד אפילו
פאסטען איז זײַן געווער
תשובה צדקה ותפלה
דאס איז זײַן מיליטער
און זיפץ פון גאנצען הארצען
שיסט זיבען הימעל אויפוויג

יעדער לויפט אין שוהל ארײן
ווײל שופרות הילכט צום קרעכצן
מלאכים ווערט עס אויך
זייא האלטען פאר איהם מלחמה
דעם שונא נעמט עס אוין
און ברייגען איהם די נשמה
גלייך אין שוהל ארײן

חנוכה ליד
לוש און ליכטלעך דינקען שיינע
צי צוועלן ברענען איינע נאך איינע
דן יהודה אייביג לעבסטו
אכט טעג צופּפּידען
זינגען מיר אלע אידען
אכט טעג גאנצע
קלינגט אונזער שיר - (• זינגט) צונטאן...
2
פרײלאך לוסטיג ליכטעלע פונקעל
דן צוולפט בעלייכטען קלאר יעדעס ווינקעל
על הניסים הויך זאגט קינדער
זינגט אלע ברידער
חנוכה לידער
וי הפ צוולט ניט פארגעסן
דעם טייערן נס - פרײלאך לוסטיג...
עדער

ד׳ ר״ח אייר תרצ״ו

דו ביזט אונזער פיהרער. טאו פיהרער אונז אהין
אהין. אהין צום: אייגענעם לאנד 3

יעקב.לע לויפט און שוהל אריין
[illegible] קליין און נמאוס
איז יעקעלע גוטס צוהת
פריינד האבען איהם די אוומות
און קאנען איהם גאר ניט טאהן
גיבורים מיט צייט גבורה
קאנען גאר איהם ניט בושטיין
ווי פיל מאהל ריינע די וועלדער טהירען
איז ער גילעגין צווישען די ציין
וויפיל מאהל האט שיין גיהאלפען
איבער איהם דעם שווערפער שווערד
וויפיל מאהל פליגט מען שלעפען
איהם אנפארען פון דעם ערד
איהם האלפט פון אלע סכנות
עס צוהל איהם גאר ניט צווין
פונסט יעקעלע נור אתהניות
און לויפט און שוהל אריין

2

דאן שוהן די איבערפאלען
קליינע מען האלדען אויס
מען גרייט און שפילען פילען
חיל צוהר גנוס
עס דכוינט ניט קיין שווערד אפילו
פוסטען איז צוין געווער
תשובה צדקה ותפלה
דאס איז צוין מיליטער
און ציפה פון גאנצען הארצען
שיסט ריזען היוזל ווידער

מיר זיינען זיך מודה

רבונו של עולם דו זיצט אציינד שטיל
דו זעהסט און דו הערסט צו, און מאכסט דיך ניט;
אז עמך ישראל ליידט אציינד פיל. = ווייסט
און ווערט פון די שרעקליכע חיות צוריסן
מיר זיינען די שעפסעלאך דו ביזט אונזער היטער
ניטא ביילד קיין וואסער, ניטא ביילד קיין גראז
צו טרינקען און עסן. דאס וואסער איז ביטער
מיר גייען ביילד אונטער, פאר וואס קומט אונז דאס
ס'איז אמת מיר זיינען פארזינדיגט געווארען
פון ארץ ישראל פארמאכט יעדער שפור
מיר זיינען אין דייטשלאנד גובאהרען געווארען
געקעמפט און גערבויט אונז אלאנד פון קולטור
מיר האבען געבויט אונזער נעסטל גאנץ זיכער
דעם עולם געלערנט אונזער תורה און דייטשען
זיי האבען דערפאר גאר פארבראנט אונזערע.
צו רויבט אונזער נעסט, אונז געשמיסן מיט דייטשען = ביכער
מלחמות געהאלטען, אוי מיר פארטריבען
דער שטאנד איז געווארען ביטער אונז צווישען גוים
דערפאר טרעט מען יעדעס פון אונז לאכען און שפאטען
און וואו מען גייט זאגט מען אונז „יודען ארויס"
מיר האבען פארגעסען דאס מיר זיינען אידען
די צאלבער וואס לערנען און דער גאנצער וועלט
מיר זיינען דערפון אלע יעדער גאר צופרידען
די גאנצע וועלט אידען פאר אונז זיך געשטעלט
א גאט צולאזט אונז דייטשען יעדען און יעדען זיינען
מיר זיינען געקומען צו אונזער פערשפאנג
רעכטס איז די ערד →

מיר זיינען זיך מודה

רבונו של עולם דו זיצט אזוי שטיל
דו זעהסט און דו הערסט אלץ און מאכסט דיך ניט
אז עמך ישראל ליידט אזוי פיל. = וויסן
און ווערט פון די שרעקליכע חיות צעריסן
מיר זיינען די שעפסלאך דו ביזט אונזער היטער
ניטא בולד קיין וואסער, ניטא בולד קיין גראז
צו טרינקען און עסן. דאס וואסער איז ביטער
מיר גייען בולד אונטער, פאר וואס קומט אונז דאס
ס'איז אמת מיר זיינען פערזינדיגט געוואהרן
פון ארץ ישראל פארטריבן יעדער שפור
מיר זיינען און דייטשלאנד גיבאהרן געוואהרן
געקעמפט און גערבייט אונז אלאנד פון קולטור
מיר האבן געבויט אונזער נעסטעל גאנץ זיכער
דעם עולם געלערנט אונזער תורה און דייטשן
זיי האבן דערפאר גאר פארברענט אונזערע
צו כורבט אונזער נעסט, אונז געשמיסן מיט דייטשן = ריבער
מלחמות געהאלטן, אוי מיר פארלירן
דער שטאלץ איז געווען ריזל אונז זייער גרויס
דערפאר טוט מען יעדנט פון אונז לאכען און שפאטן
און וואו מען גייט זאגט מען אונז „יודען ארויס"
מיר האבן פארגעסן דאס מיר זיינען יודען
די זעלבע וואס ליידען און דער גאנצער וועלט
מיר זיינען דערפון אלעס יעדעס גאר צופרידן
די גאנצע וועלט יודען פאר אונז זיך געשטעלט
אָ גאט צולאסט אונז זייטער יעדער און יודן זיין
מיר זיינען געקומען צו אונזער פערשבאנג
רעכטס איז דו ועדר

רב און רבי (א פאראלעל)

ער האט אין ישיבות זיין יוגענד פארבראכט
און גאר נישט פון לעבען געטרוימט
און פון אין דער הבדלה ביז גאנץ שפעט אין דער נאכט
אין ים פון דעם תלמוד געשוואומען

ער איז אין זיין לערנען געווען פארטהאן
אין תלמוד און זיינע מפרשים
אזוי האבן זיידעס און טאטעס געטהאן
אזוי טהוען איצט אויך די יורשים

ער פלעגט אמאל בענקען נאך זוניגע טעג
נאך פעלדער נאך וועלדער, נאך בלומען
עס האט נישט דער ים פון דעם תלמוד קיין ברעג
פלעגט גלייך אין דעם אויער אים ברומען

דו טארסט גאר נישט טראכטען פון א נייע שיטה
פון לערנען-לוסט וועלטליכער בינה
צו גרוי איז דער הימעל צו גאלדיג צו בלויה
וואס איז דען דיר די נפקא מינה

דו לערנסט און לערנסט ניטא אויך קיין מידה
צוק תירוצים אויף תוספות׳ס קשיא!
וואס ארט דיך ווי עס זינגען די פייגעלעך א ליד
עס איז דען א סוגיא א כשי!...

און ער פלעגט דאן ווערען נאך מעהר בגייסטערט און וואך
און היטען זיך שטרענג פון עבירות

דער רב פֿון ראַדאָווי (אָפּאָראָוועל)

פֿון פֿלייסיק שטודירן דעם טאָג מיט דעם ש״ס
און פּוסקים פֿון אַנדערע דורות

ער פֿלעגט תּמיד לערנען ביי טאָג און ביינאַכט
ביז אָנהויבן פֿלעגט שוין צו טאָגן
און ער איז אַלס עלוי געוואָרן באַטראַכט
און סמיכה מיט מזל געקראָגן

ער איז באַלד געוואָרן אַ רב אין אַ שטעטל
און אָנגעהויבן טראָגן פֿון קהילה דעם יאָך
באַשטעלט זיך אויסצאָלן אַ קליין דירה דין [illegible]
און שׂכירות געקראָגן פֿינף דאָלאַר אַוואָך.

פֿינף דאָלאַר אַוואָך אַחוץ אַנדערע הכנסה
נדבנים נדבונות פֿון מקווה פֿון באָד
און ער איז געווען באַזאָרגט מיט פּרנסה
און ג' פֿיל געדאַנקט פֿאַר זיין גניסן [illegible]

פֿלעגט פּסק־ענען שאלות און לערנען משניות
עין יעקב און מדרש אויך רבה און נאָך
פֿלעגט האַלטן אָפֿט דרשות מיט פּשטלעך און ראיות
און אַלץ פֿאַר די שׂכירות: פֿינף דאָלאַר אַוואָך.

. . .

ער האָט אין זיין יוגנט געלערנט צו ביסלעך
פֿון אידישע צונגען און ענגלישע שפּראַך
זיין אידישקייט האַלט זיך אויף היימישע פֿיסלעך
עס איז אַ מין חורבה וואָס האָט ניט קיין דאַך!

רד און ראבאי (פארוואל)

עס ווייס גאר פון קדיש און מ'הער נאך פון קידוש
עס טהוט ניט קיין ארבעט אין אידישען זין
און אלץ וואס איז אידיש איז איהם גאר ארוידוש
אוואנדערט אין אכטער - דעם אידישען דין —
און עס איז א ראבאי און קריגט פון זיין קהילה
פיעל טויזענדער דאלאר אלס שכירות א יאהר
און וואס איז זיין עבודה - פאר מתיק א תפילה
און פארטראגן הייליגע סערמאנס אפאר —
און עס האבען די דרשות פאר אונז קיין ממשות
ווייל ספעציעל זיי זיינען און אהן שום באדייט
מיר קענען גיך פאלגן פון זייערן חלשות
און פיהלען ניט גוטקייט אגאנץ לאנגער צייט —
עס האט זיינע דרשות אויך אלערליי טעמעס
הייינע, ישו און בודהו מרי ווערסט און טאלסטאי
און מארגען א דרשה, וואס זאגט פי רמז
אז וואהל איז דעם אידען וואס טהוט נאך דעם גוי —
עס רעדט פון פראנצויזן פון ווייבערס מלבושים
פון ביבעל וואס האבען אגאנץ קומפאן ווערטה
עס מאכט אויך שפאס, שר ד׳ - ווערטס פרושים
און קנאקט מיט חדושים וואס האבען שוין בארד —
עס זיינען די דרשות גאנץ אפטמאל מיט סתירות
און לעכערליך איז זייער תוך
און עס איז א ראבאי און קריגט זייער שכירות
פיל הונדערטער דאלאר א וואך ...

א אידישע מאמע

איך וויל בייאייך א קשיה פרעגן
זאגט מיר ווער עס קען
מיט וועלכע טייערע פארמעגנס
בענטשט ג' אלעמען
מען קויפט עס ניט פאר קיינע געלד
דאס גיבט מען נאר אומזיסט
און דאך אז מען פארלירט דאס אוי
וויפיל טרערן מען פארגיסט
א צווייטע גיבט מען קיינמאל ניט
עס העלפט ניט קיין געוויין
אוי ווער עס האט פארלוירן
דער ווייס שוין וואס איך מיין

<u>כאָר</u>

א אידישע מאמע
עס גיבט ניט בעסער און דער וועלט
א אידישע מאמע
אוי ווער ווי ביטער ווען זי פעהלט
ווי שעהן און ליכטיג איז אין הויז
ווען די מאמע'ס דא
ווי טרויעריג פינסטער ווערט ווען ג'
נעמט איהר אויף עולם הבא
און וואסער און פייער
וואלט זי געלאפן פאר איהר קינד
ניט האלטען איהר טייער
דאס איז געוויס די גרעסטע זינד
אוי ווי גליקליך און רייך איז דער מענש וואס האט
אזא שעהנע מתנה געשאנקט פון ג-ט
נאר אן אלטמאדישקע אידישע מאמע מיין

א אידישער מאמע

-2-

ווער איז אייך ביי דעם וויגעלע געזעסן
טאג און נאכט
און ווער האט ביי אייער קראנקען בעט
קיין אויג ניט צוגעמאכט
ווער האט פאר אייך געקאכט געבראכט
געארבעט און געשקלאפט
און ווער וואלט פאר איהר קינד
אוועקגעליגט איהר לעצטער קראפט
די ווערמען ציט איהר אלע טייער
אלע פיין און גוט
ווער וואלט פאר אייך געגעבען
איהר לעצטען טראפען בלוט —
ווי איך זיץ דא און טראכט
קומט מיר פאר מיין אלטע מאמע
נישט קיין אנגעטאנטע יעקע
נישט קיין אויסגעפוצטע דאמע
נאר א מאמע פון פערצייטען
פון גרויס צרות איינגעבויגען
מיט א כשרה אידישער הארץ
און מיט פיל פארוויינטע אויגען
און די צארטע קליינע רומקים
וואו זי איז אלט און גרוי געווארן
צילט זי זיך און נייט
און חלומ'ט פון די לאנג פארגאנגענע יאהרען
ווען די הויז איז פול געווען
מיט דעם קלאנג פון קינדער שטימעס
און אין קיכען האט געשמעקט

א אידישער מאמע

דער שבת קוגל מיטן צימעס
איהר מעגט מיר גלויבען אז ביי אונז
האט ניט געפעלט דער דלות
אבער דאך פאר אונז די קינדער
מאמע האט געקלערט אויף אלעס
די שטיקעל ברויט פון מויל פלעגט זי דאך
אונז פרייוויליג געבען
און פאר איהרע קינדער וואלט זי דאך
אוועק געלייגט דאס לעבען
אליין געבראכט אליין געניט
אליין געוואשען און געביגעלט
געארבעט ביי טאג געארבעט ביי נאכט
און אימער א קינד געוויגעלט
דאס הייסט א אידישע מאמע
און ווי גליקליך זיינט איהר מענשען
וואס איהר האט נאך אייער מאמע
דעם אויבערשטען דארפט איהר בענטשען
מיט איהר אלטען שייטעל שיינט זי נאך נאך
און האלט איהר ניט פערבאהאלטען
איהר ברענגט דאנק קושען איהרע הענט
און איהר צו טייער האלטען
ג׳ קען אייך געבען דער גאלד
פערמעגענס פילע, שעהנע
אבער איין זאך און דער וועלט
דאס גיבט עס אייך נור איינע —
כאר, א אידישע מאמע

צלאטאפאל

איך בין אייך מוחל אלע זיבען גליקען
וועלן עס געפעלט פאריז און ווין
אויב איינער דא פון אייך וויל גרויסע שטעט אנקוקן
דער זאל פארן געזונטערהייט אהין
ווען איך זאל קענען וואלט איך באלד געפלויגן
צו מיין שטעטעל צו דער אלטער שטוב
דעם בית המדרש וואס שטייט איינגעבויגן
וואס איז מיר אלץ נאך אזוי טייער ליב
מיט מיין בעסטען ווילען
קען איך ניט איינשטילען
דאס בענקשאפט וואס איך פיל און האב נאך דיר
(רעפריין) צלאטאפאל, מיין ליבער שטעטעלע
צלאטאפאל, מיין שיין שטעטעלע
אוי ווי גערן איך אלע מאל נאך דיר
צלאטאפאל מיין ליבער שטעטעלע
צלאטאפאל מיין שיין שטעטעלע
מעג אפילו ווען זיין צערוסט
געפוסטן אלץ מיין שטעטעל בלייבסט מיר
צלאטאפאל,
וואס טוט מיר דא דער רייכער טעמפעל
גיב מיר די שול מיט דעם קליינעם לעמפעל
וואו מיר פלעגן לערנען די גמרא
כ'בין מוחל אייך דאס גאנצע עשירות
פאר יא שטיקעלע, דעם כבינס צמירות
אוי ווי גוט, אוי ווי ליב
אהן אשיעור, צלאטאפאל איז מיר
רעפריין

דייך תהלים

און דעם אלטן בית המדרש
בײַ דעם שטענדל נעבן עמוד
רעכטס - דעם אלטן ארון קודש
און דער גוססער נר תמיד

שטעהט דער זיידער בײַ דעם תהלים
און צו גאט און הימל בעט ער
און זײַן ווײַסער בארד צעשפרייט איז
אויף בן ישי׳ס אלטער בלעטער

אויף די בלעטער פון דעם תהלים
וואס פארמאגן אוצרות טרערן
מער נאך ווי דער ים האט זאמדלאך
און דער בלויער הימל שטערן

די אלטע קשיא
פרעגט די וועלט אין אלטע קשיא
– טײַ-לאָ טײַ-די רי-די ראם (-2-)
ענטפערט מען
טײַ-די-רי-די ריי-לאם
און אז מען וויל קען מען זאגן
טײַ-דים
בלײַבט דאך ווידער די אלטע קשיא
טײַ-לאָ טרײַ-די-רי-די ראם
ענטפערט מען: –

זאמד און שטערען

I

עס שיינט די לבנה עס גלאנצן די שטערען
די נאכט שוועבט אויף בערג און אויף טאהל
דאס אלטיטשרע ביכעלע ליגט פאר מיר אפען
איך לייען עס לייען דאס טויזנטער מאהל,

II

איך לייען די טייערע הייליגע ווערטער
מיר הערט זיך א שטימע, איך שוועהר
מיין פאלק דו וועסט זיין ווי שטערען און הימל
ווי זאמד אויפן ברעג מעהר

III

רבונו של עולם עס ווערט ניט פארפאלן
פון דיינע הבטחות קיין איינציגעס ווארט
מקוים מוז ווערן דיין הייליגער ווילען
אללץ קומט אין זיין ציט אויף זיין ארט

IV

און איינס איז שוין טאקי מקוים געווארן
דאס פיל איך דאס ווייס איך געוויס
מיר זיינען געווארן ווי זאמד וואס איז הפקר
וואס יעדער טרעט מיט די פיס

V

יא געטרייע אומה ווי זאמד און שטיינער
צו שפאריט און צו ווארפען אויף שאנד אויף שפאט
נו אבער די שטערען די ליכטיגע קלארע
די שטערען, די שטערען וואו זיינען זיי גאט

9-2-36

ג׳ איז אפאטעק

כאטש דער איד איז פארשאלטן פון יעדן, אוי, אוי, אוי,
כאטש מיר לערנט און זכות און אומליידן, אט אצינ
נאר ווי פארן עמוד
זינגט מיר תמיד, ג׳ איז אפאטעקער אוי, אוי אוי
) 2

2

מיר שלאגן מיט אייזערנע ביטער, אוי, אוי, אוי,
מיר מאכן דאס לעבן שווער און ביטער, אט אצינ
נאר באמונה
ס׳איז אן סכנות, ג׳ איז אפאטעקער אוי, אוי, אוי,
) 2

3

מיר מאכן אונז מיטשען און דערקוטשען, אוי, אוי, אוי,
מיר שלאגן, יאגן שטעכן ברעכן אט אצינ
אוי וויה, אוי וויה!
גם זו לטובה, ג׳ איז אפאטעקער אוי, אוי, אוי,

4

איך האב קיין ברויט די קינדער געבן אוי, אוי, אוי,
ס׳איז אוואונדער ווי זיי לעבן אט אצינ
אוי ניט, קינדער
ס׳איז ניט קיין וואונדער ג׳ איז אפאטעקער אוי, אוי, אוי

5

ס׳איז אונזער גלות שוין י״ו באגנאדן, אוי, אוי, אוי,
וואו ווערן מיר אויך שבת האבן אט אצינ
אוי זכונה לעבן צו וואס געבן, ג׳ איז אפאטעקער
אוי אוי אוי

6

איך האב אטאבעטער חתונה צו מאכן אוי, אוי,
וואו נעמט מען געלד וואו נעמט מען צו מאכן אט אצינ
אוי זכונה מיינער! האב ניט קיין טעמה, ג׳ איז אפאטעקער
אוי, אוי, אוי,

ג איז אפגעטאן

דער פעטער פסח קומט צו לויפן אוי אוי אוי
גענע פראוו איך יום טוב מצות קויפן גוט אזוי
אוי דבורה דבורה
(הוב נאך קיין מורא, ג איז אפגעטאן אוי אוי אוי.

8

דער וועטער איז מיט כלס געקומען אוי אוי אוי
אפער שטעלאך הינע וואו וועלן מיר נעמען אט אזוי.
וואס האט איך וועלטען
(פעסט און קאלטן ג איז אפגעטאן אוי אוי אוי.

9

דו ווייסט דער וועטער ווערט פארפליהן אוי אוי אוי
איך זעה די זון גייט אויף און זיון אזוי אזוי
(פאן היינט טרערה כרין
ווען וואכרם וועדרנאן, ג איז אפגעטאן אוי אוי אוי.

דער פילערזאך

קום אהער דו פילערזאך
מיט דיין קרעלושען מוחיל
קום אהער צום רבינס טיש
און לערן דארט שפל

2

אדאמוך מעשון האט ער אויס געקלערט
און נעמט דער מוט זיך אויבער
דער רבי שפרינגט צומען טישעל אויס
און גייט דעם ים אליבער

3

אלופעט שיף האט ער אויס גיטראכט

דער פּאָליצײַ

און מײנט ער איז אַ חכם
דער רבי שפּרינגט, דער רבי לאַכט
ער דאַרף עס אויך כּפּרות

4

די װײסט איהר װאָס דער רבי טהוט
בעת ער צײלט פּיקודונג
און אײן מינוט און הונדערט פֿליט
און עסט דאָרט שלש סעודות

שאָלעם ליד

ניט מיט שפּיזן און מיט שווערדן
גײען מיר צום שווערן שטרײט
פֿיר דעם פֿאָלק פֿאַר דעם גליק און פֿרײַהײט
צו דער װעלט מזבח צײט
(2 מאָל)

מיט אַ פּלוג און אַ גראַבליע – אַבגראַבן
גײען מיר דאָרט גראָבן ערד
דאָס איז אונזער שווערד און שטרײט
דאָס איז אונזער שאַרפסטע שווערד

און מיר גראָבן אױס די דאָרנער
טראָגן שטײנער שווער און גרױס
און פֿלאַנצן דאָרט מיט קערנער
און באַנעמען צײ מיט שטױס

און באַנוצן צײ מיט טרערן
װי ניט דערזעהן צו אַהײם
עס װעט בלי און ליבטיג װערן
עס װעט װאַקסן אונזער פּראַכט

פאלקס ליד

דאס וואס זיין אליין און זייגען
ווערטער טראגען און אין זיך זאגן
און זיי טראגן מיט געזייגען
(פאלגאנק מונשעל ווי אמאהל...

מן המצר קראתי קה.

מן המצר קראתי קה
ענני במרחב קה -2-
וואס קעסטבו מעשעלע מיר גאר טות
ווען ג' איז מיט דעם יודעלע פון עניגאן
איך לאזך פון דיר
ווען ג' איז מיט מיר

דאס יודעלע איהם קענען אלע
קליין און שוואך וואס איז ער גאר
דאך שפילט ער די גרעסטע ראללע
שוין זייט פילע טויזענטע יאהר
שונאים האבען שוין אן אצאהל
צו דעם שטיקעל איהם פארבירט
דאך דערגאנגען זיי, האט ישראל
און ער לעבט און עקסיסטירט
וואס איהם פעשאפט
האט אזא קראפט
ווייל שטענדיג אונן ליד
זינגט פאר אונד
מן המצר קראתי קה כו'

מן המצר קראתי קה.

II

פרעה האט פיר הונדערט יאהר
געבאָדען זיך אין אידישער בלוט
אײַנגעשפּאַרט האט ער זיך גאָר
אונז פרײַ לאָזען וויל ער ניט
גאָר וואס האט ער געהאט, מכת בכורות
און איז געבליבען צו שפּאָט
ישראל דערצעהלט דאס היינט לדור דורות
פסח אויף דעם הסב בעט
וואס איהם פערשאַפט
האט אַזאַ קראַפט
וועל שטענדיג אין ליד
זינגט דער איד מן המצר כו

III

אונז אַמאל האט געוואלט דער שטיקען
דער בייזער המן ווי אַ פלאָג
יודישער געגעלאָפ גאָר אויס חיקען
אלע נעבאָך אונז אין טאָג
אַסוף האט געהאט דער מלך
געהאנגען האט מען איהם און זרעש
איאהרצונט האט נאך איהם יעדע ישראליק
און פערבייסט זו המן טאַש
וואס איהם פערשאַפט
האט אַזאַ קראַפט
וועל שטענדיג אין ליד
זינגט דער איד
מן המצר קראתי קה. כו

אחצן אויף שבת

איז געקומען אחצן און אקליין שטעטעל דאווענען אשבת
דאווענען אשבת,
צענען אים געקומען הערצן די דכרוי שטעטער גאליציען
פון דעם שטעטעל
די דכרוי שטעטער געלי זפניק פון דעם שטעטעל
אוונעט אשניידעל, דער אנפיערער אקאוואלטשיקל
און דער דכיטער אורעל עגלה-טשיקל
רופט זיך אפ-עט דאס שניידערל
רופט זיך אפ-עט דאס שניידערל
אוי, אוי, אוי, האט ער געדאווענט, האט ער געדאווענט
אזוי ווי מען גיט מיט-ן נאדעל אשטאך
און מיט-ן אייזן אפפרעס
אוי איז דאס אחצן
אוי, אוי, אוי, אוי, אוי, אוי האט ער געדאווענט

2

רופט זיך אפ-עט דאס קאוואלטשיקל
רופט זיך אפ-עט דאס קאוואלטשיקל
אוי אוי אוי האט ער געדאווענט האט ער געדאווענט
אזוי ווי מען גיט מיט-ן האמער אזעיף
און מיט די קלעשטשעס אקוועטש
אוי איז דאס אחצן
אוי, אוי, אוי, אוי, אוי, אוי האט ער געדאווענט

3

רופט זיך אפ-עט דאס בעל עגלה-טשיקל -2-
אוי, אוי, אוי, האט ער געדאווענט, האט ער געדאווענט
אזוי ווי מען גיט מיט די לייצעס אַ ויָה
און מיט-ן דיישעל אכוואשטש וויא. אוי איז דאס אחצן
כן

שיר של חנוכה

הוי חנוכה, הוי חנוכה חגנו הנעים
חַג גבורינו הוא חג החשמונאים
זה היום גילה ושמחה בו
לביבות מטֻגנות נאכל לשמו
הוי גשו נא, הַדלו נא
את נרות החנוכה חיש חיש
אמרו על הנסים ומלאו את הכיסים
דמי החנוכה איש איש.

און אידיש

אוי חנוכה, אוי חנוכה א יום טוב א שיינער
א לוסטיגער א פריילעכער ניטא נאך אזוינער
אלע נאכט אין דריידלעך שפילן מיר
זודיק הייסע לאטקעס עסט אן אויפהער
געשווינדער צינדט קינדער די דינינקע ליכטעלאך אן
זאגט על הניסים, לויבט גאָט פאר די נסים
און קומט גיכער טאנצן אין קאָן.

2

יהודה האט פארטריבן דעם שונא, דעם רוצח
און האט אין בית המקדש געזונגען למנצח
די שטאדט ירושלים האט ווידער אויף געלעבט
און צו אנייעם לעבן האט יעדער געשטרעבט
דערויבער, דעם גבור, יהודה המַכַּבִּי לויבט הויך
כָּל יעדער באזונדער, דערציילן דעם וואונדער
און ליבן דאס פאלק זאלט איהר אויך

- חנוכה - תרצ״ג

3-1-37

קימער זיך וואס ווייניגער

קימער זיך וואס ווייניגער
וועגן דעם וואס מענשען זאגען
טהו דיין פליכט אלס ערהרענמאן
און דו וועסט דאן לייכט פערטראגען

I

אי דעם וואלף פון זיניקער
ווי דעם שמוץ פון בויזער צונגער
ווי דעם שטויב וואס סמארכען ווען
פערדער קלאפט מיט גבורה פיסער

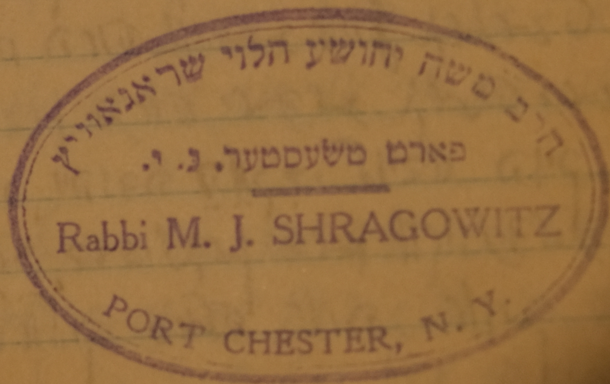
II

טהו דיין פליכט אלס ערהרענמאן
ווען עס זאל דיך ניט פארדריסען
ווען עס וועלען קנאה־קנעכט
פעך און שוועבעל אויף דיר גיסען..

III

טהו דיין פליכט, ווי עס דיקטירט
דיר דיין אייגענער געוויסען
און אויב עס האט זיך רכילות־ן
מאך זיך גאר פון דעם ניט וויסען!

ג׳ יאנואר תרצ״ז
פארט טשעסטער ניו יארק

מאי קא משמע לן

מאי קא משמע לן דער רעגן
וואס צו שער לאזט ער מיר צו הערן
זיינע טראפנס אויף די שויבן
קייקלען זיך, ווי טריבע טרערן

און די שטיוול איז צעריסן
און עס ווערט אין גאס א בלאטע
באלד ווערט אויך דער ווינטער קומען
כ'האב קיין ווארימע קאפאטע

2

מאי קא משמע לן דאס ליכטל
וואס צו שער לאזט עס מיר צו הערן
ס'קאפעט און עס טריפט איר חלב
און עס וועט באלד פון איהר נישט ווערן

אזוי צאפל איך דא אין קליידל
ווי א ליכטל שוואך און טונקל
ביז איך וועל אזוי מיר אויסגיין
און דער שטיל און מזרח ווינקל

3

מאי קא משמע לן דער זייגער
וואס צו שער לאזט ער מיר צו הערן
מיט זיין גאלדן ליפן בלעטל
מיט זיין קלינגען מיט זיין שווערן

ס'איז אן אנגעשטעלטער כלי
ס'האט קיין לעבן קיין געפילן

מאַי קאָ משמע לן

קומט די שבת, דאַ מוז מע שלאָפֿן
און זיין רעדן און זיין וועלן
4

מאַי קאָ משמע לן מוזן לערנען
וואָס בשר לאָזט עס מיר צו הערן
פֿילן וועלקען און דעם יגיעש
פֿאַר דער צייט פֿאַרפֿאַלענע ווערן

עסן טעג און שלינגען טרערן
שלאָפֿן אויפֿן פֿויסט דעם הערצן
טויטן דאָ די עולם הזה
און אויף עולם הבא וואַרטן

אַ דודעלע

רבונו של עולם, רבונו של עולם
רבונו של עולם, רבונו של עולם
רבונו של עולם כ' וועל דיר אַ דודעלע זינגען
דו, דו, דו, דו, דו —
איה אמצאך ואיה לא אמצאך?
וואו קאָן איך דיך יאָ געפֿינען
און וואו קאָן איך דיך נישט געפֿינען
דו, דו, דו, דו דו —

אַז וואו איך גיי — דו
און וואו איך שטיי — דו
רק דו, נאָר דו, ווידער דו, אָבער דו —
דו, דו, דו, דו, דו.

״דודעלע

אוי עמולזען גוט - דו
חלילה של[illegible] - אוי דו
אוי דו, דו, דו, דו, דו דו
מזרח דו מערב דו
צפון דו דרום דו
דו דו דו
דו דו דו
דו דו דו
שמים דו, ארץ דו
מעלה דו, מטה דו
דו, דו דו דו דו דו
דו - ף - פעמים
וואו איך קער מיר, וואו איך ווענדמיר
דו דו

לאמיר אלע און איינעם

לאמיר אלע, אלע אינאיינעם
דעם רבין -2- מקבל פנים זיין
לאמיר אלע אינאיינעם
לאמיר אלע אינאיינעם
טרינקען א גלעזעלע וויין
לאמיר אלע אינאיינעם
לאמיר אלע און איינעם
דעם רבין משמח זיין

וטהר לבנו לעבדך באמת. לאי. ל ל ל ל ל ל ל ל ל ל ל
וטהר לבנו לעבדך באמת

הלואי

הלואַי, הלואי, הלואי, הלואי
הלואי וואלט דאס אמת געווען
הלואי וואלט דאס אמת געווען
אז ג' וואלט מיר נאר געבן פון זיין שפע
ווייסט איהר וואס איך וואלט געטאן
אז ג' וואלט מיר נאר געבן איך צאל קענען
ווייסט וואס איך וואלט געמאכט
איך וואלט געמאכט א קוגל א גרויסן
אז און קוגל טעפל וואלט דאס ניט אריין
און מתנגדים אפיקורסים וואלט איך
ניט געגעבן צו פיזוכן
און חסידים וואלטן געגעסן ביזן העלען
טאג אריין, הלואי כו'

2

אז ג' וואלט מיר נאר געבן פון זיין שפע
ווייסט איר וואס איך וואלט געטאן
אז ג' וואלט מיר נאר געבן איך צאל קענען
ווייסט איהר וואס איך וואלט געמאכט
איך וואלט געמאכט א ווין קעלער א גרויסן
אז אלע וואלטן קענען און איהם אריין
און מתנגדים אפיקורסים וואלט איך ניט אריין: (לא געלאזן)
און חסידים וואלטן געטרונקען ביזן
העלען טאג אריין, הלואי כו'

לאמיר אלע זינגען

לאמיר אלע זינגען
א זמר־ל א זמר־ל
לחם איז ברויט
בשר ודגים
וכל מטעמים

זאג־זשע מיר רבי־ניו לחם איז וואס?
ביי די יידים איז לחם אפגישיבע
חלקלע
און ביי די קבצנים אוי וויי, אוי קבצנים
איז לחם א דארינקע סקארינקע נעבאך.
לאמיר אלע זינגען א, אוי, וויי

זאג־זשע רבי־ניו
דגים איז וואס?
ביי די יידים איז דגים א צאפלדיגן קארפלע
און ביי די קבצנים אוי וויי אוי קבצנים
איז דגים און איס גיווייקטע הערינגל נעבאך
לאמיר אלע זינגען א זמר־ל א, אוי, וו

זאג זשע רבי־ניו
כל מטעמים איז וואס?
ביי די יידים איז כל מטעמים א ציסינקע
צימעסל
און ביי די קבצנים אוי וויי אוי קבצנים
איז כל מטעמים א[illegible] פיקלע נעבאך
לאמיר אלע זינגען א זמר־ל א, אוי, וו

אויפן וועג שטייט א בוים

אויפן וועג שטעהט א בוים
שטעהט ער איינגעבויגן
פאהרט אהיים קיין ארץ ישראל
מיט פארוויינטע אויגן
גאט גאט ליבער גאט
לאמיר דאווענען מנחה
אז די אידען וועלען פאהרען קיין ארץ ישראל
וועט זיין ששון ושמחה

ג׳ חנוכה - חצרת
פארטשעסטער נ״י - Dec. 1, 1937

ליד פון די תורה

שמעו נא רבותי. איך וועל אייך דערציילן א מעשה
די מעשה הערט זיך אן מיט אן אידישען מלך
דער מלך האט געהאט א טאכטער מיט א נאמען גוט נדבה
און צו דעם צו א שיינע טאכטער און ווערט יקרה
צו איר אלע געוואהרען עטליכע דורות געלהרטע
מי האט געדאנקט א שידוך טוהן איינמען צו וועלען געבען
מי איז געקומען צו די גוים
זיי האבען ניט געוואלט איהר נעמען צוליב פלייש תאוים
מי איז געקומען צו די פאליק
זיי האבען ניט געוואלט איהר נעמען צוליב פאלשערליך

ווי ס׳געקומען משה רבינו און איז געוועזן צופרידן
ער האט געזאגט אז די שיינע טאכטער פאסט
פאר אונז אידען =
דאס מיינט מען דער מלך וואס איז דער בורא
דאס מיינט מען די שיינע טאכטער וואס איז די
הייליגע תורה =

פרייטאג אויף דער נאכט

פרייטאג אויף דער נאכט
ווען איך קום פון שול צוגיין
זעהט מיין ווייבעלע און לייכט
און זעהט אויס מלא חן
די חלה ליגט צום טיש גרעדט
מיט אויסגעוואשקע שיין אפגעפאכט
ווער ווייס ווי דאס שמעקט
ביים אונדזן פרייטאג אויף דער נאכט
נאך דעם קידוש אשטיקעלע פיש
וואס מיין ווייבעלע האט אליין געמאכט
איז די וועלט אין פיסקעלע אקיש
פרייטאג אויף דער נאכט

רעפריין
אוי פרייטאג אויף דער נאכט
איז דאך יעדער ייד א מלך
און איטלעכע וויקעלע לאכט
און די גאנצע שטוב איז פרעהלאך

2

נאך די לאקשן מיט די יויך
דאס שטיקעלע פלייש איז אויך זייער גוט
דערנאך טרינק פיל איך
ווייל איך בין אינוד
נאך דעם ציממעס אגלעזעלע וויין
דאס האט איך קיין [illegible] נישט אויסגעטרונקן
דעמאלט פיהל ואלך זיך זייער גוט
פשוט גאר אפגעלאזט
דעם טעם פילט נאר א ייד,
פרייטאג אויף דער נאכט

רעפריין

דער אלף בית

אויפן פריפעטשאק ברענט א פייערל
און אין שטוב איז הייס
און דער רבי לערנט די קליינע קינדערלאך
דעם אלף, בית
(זאגט) זעהט זשע קינדערלאך געדענקט זשע טייערע
(עפענין) וואס איהר לערנט דא
זאגט זשע נאך און נאך אמאל און טאקי נאך אמאל
קמץ אלף אָ

לערנט קינדער מיט גרויס חשק
אזוי זאג איך אייך אן
ווער עס וועט פון אייך קענען עברי
דער באקומט א פאן
לערנט קינדער האט נישט מורא
יעדער אנהייב איז שווער
גליקליך איז דער וואס לערנט תורה
צי דארף דער מענטש נאך מער

איהר וועט קינדער עלטער ווערן
וועט איהר אליין פארשטיין
וויפיל אין די אותיות ליגן טרערן
און וויפיל געוויין
אז איהר וועט קינדער דעם גלות שלעפן
אויסגעמוטשעט זיין
זאלט איהר פון די אותיות כח שעפן
קוקט אין זיי אריין

זעהט זשע קינדערלאך כו׳

דער רעגן

טייערע מלכה
גיזונד זאלסטו זיין
גיס אן און רעגנט
און רעגנט דעם ווין   בים באם א,ב,וו,
פון דעם דאזיגן רעגן
עס גלאנצט אזוי שרה
האט געטרונקען מיין זיידער
מיין זיידער יולין   בים באם א,ב,וו.
זינגט השמחה און השמחה
גאט דו ביסט גרויס
באהאלט מלכה דעם רעגן
דאס לידעל איז אויס   בים באם א,ב,וו,

די כאד

שלאגט כלי זמר און די טוליצען
וואס וועט אליינע מיך שאצלען
אוי אוי גאט ווי גרויס
עס האט דאך געבענטשט מיין הויז
די מיזינקע גיב איך אויס
די מיזינקע אויסגעגעבן .2.
שטארקער פריילעך
דו די מלכה, איך דער מלך
אוי אוי איך אליין
האב מיט מיינע אויגן געזען
ווי גאט האט מיר מצליח געווען
די מיזינקע אויסגעגעבן א,ב,וו,

די ראָד

שטאָרקער באַפֿעל
די ראָד די ראָד מאַנט גריסע
גרויס האָט מיר גאָט געמאַכט
גליק האָסט מיר געבראַכט
הוליעט קינדער אַ גאַנצע נאַכט
די מוזיקער אויס געגעבן (ביס)
דער טרייער פֿידלער יאָסי
און די גוטער מומע סאָסי
האָבן מיר צום חתן מאָרה
טייער ווינען אָהן אויפֿהער
מיר געשיקט פֿון ארץ ישראל
די מוזיקער אויס געגעבן (ביס)
מאָטל שמאָן
די אַרומע לייט זיינען געקומען
שטעלט צו דעם שטענדן טיש
טייער ווינען טייער לעפּש
טייער טאַנצער גיב מיר זוקיש
די מוזיקער אויס געגעבן (ביס)
אייציק מזיק
די בעסטע לגויט אַקוואַר
קיין מען דאַרף זעהט נאָהר זעהט
ווי צו טאַנצן ווי צו געהט
ווי אַ שמחה ווי אַ פּאַראַד
די מוזיקער אויס געגעבן (ביס)
אַלע שפּילן וואָס שווייגסטו מיט דעם מוזיק
אויף די טליצמר'טהואָגישה. צו שפּילן צו שלאָפֿן צו
ווייסט די סטרונעס אַלע אויף צו ווי, די מוזיקער אויס געגעבן

46

די וובריל

דער נייער וויד

ב׳ וויל איך פריינדע עפעס פרעגן
וואס האט דא פאסירט אצינד
עפעס איז דא היינט א שמחה
איז דאס אט צוליב דעם קינד
עפעס האט געמוזט פאסירן
ס׳מוז דא זיין אן נייער זאך
טא ערקלערט מיר אצינד די קשיה
וואס איך פרעג דא יעדע די זאך

וו

רעפריין

הייסט דאס איהר האט היינט א שמחה
גערא׳דינשט האט מען היינט א קינד
וויל איך זאגן אפאר ווערטער
צו די עלטערן פון קינד
טו זאל דער אויבערשטער אייך בענטשן
מיט אלע גוטס וואס זיינען דא
עס זאל זיין דעם אייניקלס קומען
און אמאל-פיגער שרה

ווו

רעפריין

דאס קינד זאל זיי אויף פריינדע וואקסן
ווי איהר ווינשט זיך נאר אליין
ווי א בלום זאל ער נאר בליהען
זיין געזונד און שטארק און שיין
און ווי די צייט צי האלט און פליהען
יאהרען געהען זיך אזוי
וועט בייא אייך און הויז ארום געהן
אשרהן געזונטער שטארקער בזוי

רעפריין

דעם נייעם איד

IV

און ווען די גוטע צייט וועט קומען
לערנען איהם צו זיין א איד
זאלט איהר דאמאלס זיך דערמאנען
די פאר ווערטער פון דעם ליד
לערנט איהם נאר תורה חכמה
לערנט איהם און ווערט ניט מיעד
וועט איהר דאן זיך פיהלען גליקליך
מיט דעם נייעם ליבען איד

רעפרען

צו געקומען היינט איז א נייער איד
און דער גאנצער אידישער משפחה
טא לאמיר אלע ווינשען דעם נייעם איד
אריכת ימים ברכה מיט הצלחה

דאס נייע פאר

צו יחתנאיק

ב׳ וויל איך פריינדע עפעס פרעגען
וואס קומט דא אצינדערט פאר
עפעס איז דא היינט א שמחה
איז דאס אט צוליב די פאר
עפעס האט געמוזט פאסירן
ס׳ מוז דא זיין און נייע צוק
טא ענטפערט מיר אצינדער די קשיה
וואס איך פרעג דא יעצט ביי אייך

II

רעפרען

הייסט דאס איהר האט היינט א שמחה
פאר׳קנסט האט מען אצינד א פאר
וויל איך זאגען א פאר ווערטער

47

דאס נייע פּאָר

צו דעם נייעם יונגען פּאָר
טאָ זאָל דער אייבערשטער אייך בענטשן
מיט אַלע גוטס וואָס זיינען דאָ
עס זאָל זיין דאָס יעלטיגע פאַרבונדונג
און אמאָל-דיגער שׂרה — רעפריין

III

איהר זאָלט ביידע זיך נאָר ליבען
ליבען ווי עס דאַרף צו זיין
ביז די גוטע צייט וועט קומען
פון וועלכע ביידע פרוי און מאַן
איהר זאָלט ביידע זיך פאַרגלייכען
פאָלגען נאָר דעם צווייטנס רייד
שלום זאָל ביי אייך נאָר הערשען
איינער נחת, איינער פרייד — רעפריין

IV

וואָרט און צייט איז גוט צו זאָגען
דאַך איך ס' איז אלינע די צייט
ווי אַזוי איהר וועט זיך פיהרען
זאָל דאָס זיין צו גוט צו לייט
און ווען איהר וועט אהיים זיך מאַכען
ס' מאַכט ניט אויס ווי שעהן ווי פיין
זאָל דאָס כשר זיין און אידיש
וועט איהר דאַמאָלס גליקליך זיין — רעפריין

צו גיקומען היינט איז אונזער פּאָר
און דער גרויסער אידישער משפּחה
ווינשען מיר אַלענע דעם נייעם פּאָר
אריכת ימים ברכה מיט הצלחה

צו יי חתונה

דאס נייע פאר

כ׳ וויל אייך פֿארלעגן עפעס פרעגן
וואס קומט דא אלײנדע פאר
עפעס איז דא היינט ושמחה
איז דאס, אט צוליב די פּאר
עפעס האט געמוזט פאסירן
ס׳מוז דא זיין א נייע זאך
טא ענטפֿערט מיר אלע די קשיה
וואס איך פֿרעג דא יעצט דיי אייך (רעפרען)

II

הייסט דאס איהר האט היינט אשמחה
טא זאל זיין שמחות אלער מאהל
וחופה האט מען אלץ געשטעלט דא
כדת משה וישראל
און ווי עס איז ביי אונז א מנהג
פֿון יאהרן, יאהרן לאנג צוריק
צו ווינשן אט דעם יונגען פּארל
וואס מזל טוב. וואס מהר גליק (רעפרען)

III

פֿארבונדן האט מען אלץ צוויי מענשן
מיט אבונד אויף לאנגער יאהר
און פֿון זיי ווערט יעצט ערשײנען
אשטארקן געבענטשט נייער דור
וויל איך אפאר ווערטער זאגן
ווערטער וואס עס איז אין צייט
איהר זאלט דעם נייעם דור ערציהען
עס זאל זיין צו גאט צו לייט

צו אַ חתונה — דאָס נײַע פּאָר

עס פרייען זיך יעצט צוויי משפחות
מיט אלע געסט וואָס זיינען דאָ
ווייל עס האָט גענומען יאָהרן
ביז מען האָט דערלעבט די שעה
טאָ זאָל דער אויבערשטער זיי העלפן
מיט אלעם וואָס זיי ווילן נאָר
אַז זיי זאָלן האָבן גליק, נחת
פון דעם נייעם יונגען פּאָר (רעפריין)

חתונה געמאַכט האָט מען אויסטאָפּר
און דער גרויסער אידישער משפחה
ווינשן מיר אַלע. דעם נייעם פּאָר
אריכת ימים ברכה מיט הצלחה

עפן אויף דעם תהילים

עפן אויף דעם תהילים
קוק אין איהם אַרײַן
דו וועסט דאָרט געפינען
טרייסט צו שמערץ און פּיין
נעם אַט גלייך פון אָנפאַנג
לעז דאָרט יעדער וואָרט
הער נאָר די געדאַנקען
וועלכע פליסן דאָרט
וואוהל איז צו דעם מענטשן
וואָס פאָלגט ניט יעדען נאָר

עפען אויף דעם תהילים

טהוסטו פלעגטע צוכען
באוזואהלסטו גלייך דערפאר
צוק ניט קיין חברים
וועלכע זיינען שלעכטע
פאלג ניט זייערע עצות
ווייל עס איז ניט כשר
גייא ניט אויף די וועגן
וועלכע זיינען קרום
נעם ניט אויף, ליידיגקען
וואס זיינען נאריש דום
לערנען נאהר די תורה
נאהר גאטיס ווארט פערשטעהן
וועסטו דאן בעגרייפען
וואס איז גוט און ריין
וועסטו פריינד, דאן בליען
ווי איינער בוים ביים טייך
מיט צווייגען און מיט פרוכט
(זאפטיג זייער רייך וקיום) (זאפטיג זייער רייך)
וועלסט באלד בייוואלדען
וועלכע דוינקט ווי דוו
דיין קערפער דיין נשמה
ווערט הויבען וואמע רוה
פריינד, וואס דאס איז תהילים
פריינד וואס דאס איז שיין
נאהר גיציילטע מענשען
-קענען- דאס פערשטעהן
ווילען

פֿון די פּאַרטיזאַנער
הימן

1

זאָלסט נישט (מיינען) זאָגן אַז דו גייסט דעם לעצטן וועג
ווען הימלען בלייענע פֿאַרשטעלן בלויע טעג
ווייל קומען וועט נאָך אונזער אויסגעבענקטע שעה
ס'וועט אַ פּויק טאָן אונזער טראָט, מיר זענען דאָ

2

פֿון גרינעם פּאַלמען לאַנד ביז ווייטן לאַנד פֿון שניי
מיר קומען דאָ מיט אונזער פּײַן, מיט אונזער וויי
און וואו געפֿאַלן ס'איז אַ שפּריץ פֿון אונזער בלוט
שפּראָצן וועט נאָך אונזער גבורה, אונזער מוט

3

ס'וועט די מאָרגנזון באַגילדן אונדז דעם הײַנט
און דער נעכטן וועט פֿאַרשווינדן מיטן פֿײַנט
און אויב פֿאַרזאַמען וועט די זון און דער קאיאָר
ווי אַ פּאַראָל זאָל גיין דאָס ליד פֿון דור צו דור

4

געשריבן איז דאָס ליד מיט בלוט און ניט מיט בלײַ
ס'איז ניט קיין לידל פֿון אַ פֿויגל אויף דער פֿרײַ
נאָר ס'האָט אַ פֿאָלק צווישן פֿאַלנדיקע ווענט
דאָס ליד געזונגען מיט נאַגאַנעס (רעוואָלווערן) אין די הענט

5

(דאָס פֿונ) טאָ זאָג ניט קיינמאָל אַז דו גייסט
דעם לעצטן וועג (און צו ווייטער)

דאָס ליד פֿון אַמאָל

1

אָ ווי לוסטיק מיר האָבן געטאַנצט יענע נאַכט
דער שיק צוויל האָט מיט מיר אונדז צוזאַמען
איך האָבן די שבועה נאָר האָלט געהאַלטן
די האַרץ האָט שוידער מיט ליבע דערהאַלטן

2

אָ ווי שטאַרק כ׳האָב דיך געדריקט צום האַרץ
די נאַכט איז געווען פֿינסטער פֿון וואָלקנס
וואָלקנס האָבן געצויגן מיט צויבער פֿון דער
האָפֿנדיקער מאָרגן! כ׳ליב דיך אָהן אויפֿהער

3

וואָס ווער יאָרן ציט צי קומט ניט מער אָהער
בלויז די צוויי שיינע אויגן. ווי אַמאָל און
לאָמיר ווידער טאַנצן ווי מיט יאָרן צוריק
איך ליב דיין גוט האַרץ און דיין זיסן גליק

ניגון פֿון וואַל צושאַלסאָן

ווינער וואַלץ

על הרמון

על הרמון נתן ריחו
בין ים המלח ליריחו
סב חומתי גדודך מגדוד
שב ותני דודך מדוד
אולפנות אופיר וצבי גלעד
רכב מלבנים שלחתי לך דת
אלף הצמר ותלה לך מגן
מן היאור עד הירדן
את כלה מכל כלות
את סגולה מנגלות

על הרמון

שתים עיניך לי שתים יונים
וקול קולך פעמונים
לך הרנרומרת לך הצירים
לך כל שלטי הגבורים
מה לי מול אלף ומה רבבה
לבי מרת מאהבה
שב אל הקשת שבהרף
שב הרמון אל ראש הרף
לך ואליך הריל יחול
בואו כלה כי רד הליל

שיר העבודה

כחול ~~[illegible]~~ ים המים נאוה ירושלים
אורנם השמים על עגב וגליל
השמש אורי לנו אורי
תמנשה עבדי, עבדי
חרשו בתלם וחצבי
עד לילה ליל יאפיל
שיר. שיר עלה נא
בפטישים עץ עבה
במחרשות רננה
השיר לא רנם, הו רק מתנהל

שיר לחיים

1

לחיים לחיים
היינט טוהען מיר זיך דערמאנען
אגאנצע וואך, האָרעוואן מיר דאָך
און אויף שבת דארף מען לייען

2

צו לייען צו זארגען צו בארגען
זאל מען קיין מאהל ניט דארפען
שבת און חגים, קען מען זיך בעגיין
אבער ניט אן בראנפען

3

בראנפען בראנפען איז דאך א מחיה
ווען איך נעם א שנאפס. נאך א שנאפס
ווערט ביי מיר א נשמה. א נייע

4

בראנפען בראנפען זומער ווינטער אין קעלט
ווען מי נעמט א שנאפס נאך א שנאפס
הערט מען אן טאנצען באלד

5

צו טאנצען צו שפרינגען צו הולען צו זינגען
אויף דערויף טוהט עס טויגען
ווי מי נעמט עטליכע שנאפסען
ווערט ליכטיג אין די אויגען

6

אויגען אויגען אויגען דארפען אימער זיין קלאר
ברוך אתה ד' שהכל נהיה בדברו

טו אלול תשטו

אום אני חומה

אויבער אמאלה. ווידער אמאלה

לאמיר אלע זינגען דעם צוליעב די מעלות
פון אונזערע ליבע אידעלעך
די ערשטע מעלה האבן זיי
א) אום אני חומה
די צווייטע מעלה האבן זיי
ב) ברה כחמה
כאטש, כאטש, כאטש, גולה וסורה
דאך, דאך, דאך, (אדער דאך) פארט, פארט, פארט
ד) דמתה לתמר
אבער אמאלה האבן זיי
ה) ההרוגה עליך
ווייטער אמאלה האבן זיי
ו) ונחשבת כצאן טבחה
כאטש, כאטש, כאטש,
ז) זרויה בין מכעיסיה
דאך, דאך, דאך
ח) חבוקה ודבוקה בך
ווידער אמאלה, ווייטער אמאלה
ט) טוענת עולך
און נאך אמאלה האבן זייער
י) יחידה ליחדך
כאטש, כאטש, כאטש,
כ) כבושה בגולה
פארט, פארט, פארט
ל) לומדת יראתך
נעבעך, נעבעך, נעבעך
מ) מרוטת לחי

אום אני חומה

נערצת, נטרפת, נעשבת

נ) נתונה למכים

פארט, פארט, פארט

ס) סובלת סבלך

צוק דוק לדיק

ע) עניה סוערה. פ) פדוית טוביה. צ) צאן קדשים

פון וואנען שטאמען זיי?

ק) פון קהלת יעקב

ווי אזוי חתמען זיי?

ר) רשומים בשמך

וויל וועמען הערן זיי?

ת) תמוכים עליך

וואס שפייען צוי

ש) שואגים הושענא

ג' יג אדר תשמח

א
אויף אונזער אידישער

ב בשוביגער שפראך

ג גערעדט האבן אידען

ד דורות דורות אסאך

ה הארציגער ווידעטער

ו ווערטער די ליבער

ז זיי ווערן מיט פיל

ח חשיבות, געשפרוכען

ט טראכט דער אידיש

י יעדער זיינע מחשבות

כ כבוד צו לשון אידיש

כ כבוד צו די אותיות

ל לעבט זיך לויטען פאלק

מ מאמע לשון גוט אויס

נ ניט ווערטער שטאפן זיך

ס ס'לעבט אויף אידיש אויף!

ע עלטערט זיך אידיש פאלק

פ פונק אזוי די שפראך

פ פארשטייען זיך דער ייד גוט

צ צוזאמען אונזער דראך

ק קיין קויקען אויסען זיך מיט אידיש

ר ריידן, לייענען, זינגען

ש שען אויז אידיש אווארט

ת תמיד וועט עס קלינגען

יאשער נישקשה

1
אטשעקוווע מענש
איז מען פעוונד יאשער!
עס איז שטענדיק צופרידן
ס'איז איהם שטענדיק נישקשה

2
דער באקלאגט זיך אויף גארנישט
כאטש עס פעלט איהם פרנסה
זיין עלטע פרוי איז שטענדיג

3
אדאנק ג' נישקשה
צעריסן דער בגד
ס'יז דער קאלאשער
לוידט תוערס און ניט

4
און זאגט אלץ נישקשה
זיין אידענע דוואשער
דערלייגט אויהם אדנשה
ער פארבייסט מיט די ליפן

5
און ער פרעט נישקשה
זיין באס איז אשלימזלער
זיין פארמאן איז ארגער
ג' וועט הערבן (ס'וועט ג' זיין באשטראפן)

6
זאגט יאשער נישקשה
נישקשה, נישקשה
אזא מענש איז יאשר
זאגט ,,גם זו לטובה"

7
כאטש ס'איז ניט נישקשה
אטשעקוווע מענש :
און זיין טשעקאוועס איז קשה
עס איז שטענדיק צופרידן, ס'איז איהם שטענדיק נישקשה"

ג' תמוז
תשכ"ג

תשנח

צום נייעם פרעזידענט

צום יונגמאן פון משה כהן

מיט גרויס פארשטאנד
צום נייעם פרעזידענט
2) פון אונזער לאנד
מיר די בירגער
האבן פיל געטרויט
איר וועט קומען
3) צו אונזער מאכט
ניט נאר מיר
די גאנצע וועלט
דורך אייער דערוויילן
4) ווארט אייער באהערט
אייער האפענונג
נעמט זיך שאפן
אז אלע לענדער
5) צולאזן זיך אנטוואפענען
די גאנצע וועלט
ווארט שוין לאנג
מער ניט הערן
6) קיין מלחמה קלאנג
אפשיידליך לאזן
דא און דארט
ברויט און פרייהייט
7) ווייל יעדן ארט
ס'איז אונזער לאנד
מעכטיג און גרויס
מיט אלעם באוואפנט
צו גיין | פאראויס
8) אויף דיין צייט ווייט
מיט נייע פלענער
ווייזט די וועלט
9) צו לאזן שטענדיק
מיט דער פירער
פון גרויסן ציל
וועלט פארלאזן ליידן
און שלום קריגן
10) גליק צו אייך
און יעדן גליקן
און פרעזידענט אמעריקא
צום הויכסטן | אויבערמאן | גליק
JAN | 20 - 1961
ד' שבט תשכ"א

פסח צום סדר
לחיים פאר אלע אייך
לאמיר אלע מוחל זיין צופרידן
ארבעט און רויק צופרידן
אלע גליקלעך
טרינקען לחיים
צום גורל שמים
לשנה הבאה (צום) בירושלים

צו וואָס...

1

צו וואָס באַלמען בענקען
נאָך די אַמאָליקע יאָהרען
און צו וואָס גאָר טרויערן
וואָס געווען און וואָס געוואָרן

2

וועט עס דען העלפען?
צו ברענגען די יאָהרען צוריק
די יוגענט און די ליבע און
דעם פריידיגען גליק

3

מ'דאַרף טראַכטן שטענדיג זיין צופרידען
און אויסנוצען דעם לעבען
מיט אַלעס וואָס מיר האָבען (ווידער)
און ניט אַלעס וואָס ג' האָט אונז געגעבען

אַ שמייכל

צו וויסן דאָס לעבען ווערט צו לעבען
איז עפּעס צו וואָס מען אַלע שטרעבען
אַ פריינדלעכן שמייכל דאַרף מען אַלע ברייטן
ווען עס קומט פון האַרץ גיט עס טרייסט און צווייטן

די שמייכל וואָס קומט פול מיט פריינטליכקייט
צו טרייסט באַמערט ברענגט צו און פריילעכקייט
שענקט עס צו יעדען מענש ווען נאָר איר קענט
ס'איז ווערט אַ מיליאָן און ס'קאָסט נעט קיין סענט

שלום בית

זינט מענטשל האט רעטייערט
אוי איז מיר אויף צרות
ער טויג בייזן ווייב אויפט
און טייערע כפרות
ניט צופיל דאס ניט ליג דא
ניט שלאָגן אַלצי שפּעט
ניט שטיי דא ניט גיי דא
לאָז מוטשען די בעט
גיי אין פּאַרק גיי אין גאַס
גיי אהין גיי אהער
איך קען שוין פון דיר
ניט אויסהאַלטן מער
וואו ביזטו מאטעל
שטענדיג אין הויז
גיי אין גראָסערי, לאָנדרי
גיי טרעף ארויס
דו פּלאָנטערסט זיך נאָר
אונטער די פיס
ווען דו האסט געארבעט
איז געווען אַלצי זיס
דו שטייסט מיר אין וועג
דו לאָזט מיר ניט טאָן
איך קען צוליב דיר
ניט האַלטן קיין פאָן
אט אזוי פּלאָנען / פרזמן
יעדן טאג הערט ער אויס
עס איז איבעריגע
געוואָרן אין הויז

געזען ס'איז שלעכט
ס'איז ביטער אומערק
איז מיר און שלאָף
צוריק ווידער אוועק
און ווידער און ס'איז גוואַלט
ער רופט באַלד ווידער מאָל
און זיין ווייב איז אויך ממש
און ציטערן הונדערטמאָל
ענדע
כ' כסלו תשטו

איך בין אַ בחור אַ הולטיי.

איך בין אַ בחור אַ הולטיי,
האָב איך מיר אַ שטעקן,
טריי־ריי־ריי, טריי־ריי־ריי,
כ'שפּאַן אין אַלדע עקן.

קום איך צו אַ קרעטשמע צו,
קלאַפּ איך אָן אין טויער,
„חער ביסטו? ווער ביסטו?"
ענטפער איך „אַ גייער".

ליידיקגייער, אַזוי פרי!
חוצפּהניק פאַרשייטער...
טרי־לי־לי, טרי־לי־לי,
און איך גיי מיר ווייטער.

קום איך צו אַ ברונעם צו,
כ'טרינק זיך אָן מיט וואַסער;
שטיי איך אין דעם מאָרגן־גרוי,
ווי אַ האָן אַ נאַסער...

פּאָרט אַ פויערל פאַרביי:
„צאָ טשוואַטש נאַ שסויעטשיע?"
מיים איך ניט און טו אַ בריי:
„סויעטשע? — פּעטשע מעטשע..."

פּאָרט אַ פּאַרמערל פאַרביי,
„ענִי ניוז אין סיטי?"
מיים איך ניט און זאָג:
„סיטי, פּיטי, מיטי..."

איך האָב דיר ליב

איך האָב דיר ליב ווי פּסח־דיגע רויזן
ווייל עס איז דאָך טאַקי זיס
קענען דיר ווערן אַלע ווײַדלאַך פּשפּול
פֿון מיר דײַן חתן יאָסל

כ׳ציל און שטיל. און דערנאָך בלאָזט אַ צעוואָרפֿער
און מיר איז דאָך טאַקי קאַלט
מײַן נשמה טרייסלט זיך ווי אַ שמאַטע
פֿון מיר דײַן כּלה צפּורה צלאָטע

איך האָב דיר ליב
ווי פּסח־דיגע קניידלאַך
דו ביזט בײַ מיר שענסט
פֿון אַלע מיידלאַך
פֿון מיר דײַן חתן חיים משה פּופּלאָך

און דערנאָך איז אַזאַ
צעוואָרכע און אויסלאָזע
דו ביזט בײַ מיר
איינציקער און מײַן פֿאָטע
פֿון מיר דײַן כּלה חיה שׂרה צלאָטע

1-1-69

בעה"י, מיר זאָלן עס דערלעבן
א חתונה יובל

אזוי זאָג איך זאָג
אַז די טייערסטע קרוין (אָדער די מאמע 3) אויף דער וועלט
איך פֿאַרמאָג

אַלס איך זאָג
אַז די זיידע, די טייערסטע קרוין אויף דער וועלט
וואָס איך פֿאַרמאָג

אזוי זאָג איך יאָהר אויס
מיט ליבע און אכטונג
מיט אמת גלויב

דיינע ווערטער איז ווירקליך ריכטיג
אַז ווען די זיידע דאָ
איז בה אימע ליכטיג

ליכטיג און פרייליך
לאָמיר אַלע מאַכן
אַ מי שברך

לאָמיר אַלע מאַכן אַ לחיים
ט – לאָמיר ווינטשן אַלע שלום בירושלים –
ט׳ (לאָמיר ווינטשן אַלע לשנה הבאה בירושלים –)

גראַמען

ליבע טאַטע־ני־ני, איך לאָז אייך הערצליכע גרוסן
איך ווינטש געזונט, פֿון קראַנקהייט ניט וויסן
מיר דאַנקען פֿאַר דעם פֿאַרזאָרגטן דעם שיינעם
מיר האָפֿן און גוטע אויפֿניק פֿאַרברענגען אין איינעם
ווען מיר וועלן ביים טיש עסן
וועלן מיר אייך ניט פֿאַרגעסן
מיר ווינטשן אַזוינע פֿיליכע פֿעלן רוביטיג
זאָל שיינען זיין פֿאַר אַלע מענטשן ליכטיג
גרוסט די קינדער און עס זאָל זיך מאַכן מחותנים
מ׳זאָל פֿון ייִדן קינדער האָבן נחת
מיר לאָזן אייך .... גרוסן
השמחה זאָל דער לעבן און וועלן פֿרייד פֿירן
גענעסן

אַליק האָט הנאה פֿון אַ שמועס
ווען מען נייטיקט זיך אין מיר
דאָס באַווייזט, איך קום נאָך צו נוץ!
וויל עפּעס איך באַווייזן!

פֿאַר צוגעבן דיר דעם אמת
איי פֿון שפּעטן זיי ניט און כּעס
ער ווייסט ניט פֿון קיין חכמות
און טרינקט קיין משקה קיין שנאַפּס

שליצער געדאנקען

הקביעת עתים לתורה

מיט די צייט דערגרייכען פון גרויס וויסנשאפט

אויף אלע געביטען

האט הרב ר' שמשון רפאל הירש ז"ל

טעאָרעטיקער פון דער שיטה תורה עם דרך

ארץ געגעבען דיזען פירוש

תחלת דינו של אדם בעולם האמת שואלים

אותו הקבעת עתים לתורה

צו האסטו בן אדם קובע געווען די צייטען פון

מאָדערנע פאַרגעניגען און צמנין און אלע וויסנשאפט

פאַרוויקלט מיט דער תקופה צום גייסט פון דער

תורה, אדער חלילה האסטו אויפגעהויבן

דעם סדר און אויסגענוצט און צוגעפאסט די

תורה צו די צייטען ווי עס פאדערען די היינטיקע

סעקולערע אזוי גערופענע פירער

1-12-30

• פון רבן וואסל קאמפן (סאמועל נ״ב)

זכרו עוונות דברו צו זאמען אלע די קלוג שוין

ווען ניט אונדזער לינקציק נאָהר קומען צוריק צו אלע

זינגען ביי שוהן און ביז אז עס קומט דאס הארץ

אי די טאטער און די קליינע לינקע אין היימען ווערט שוין

קיין מוהל ווייל אויך ניט פארגעסן אט דעם געטליכן שטח

אייביג ווערן אט די לידער אייביג און מיינע אויגן צינדן

יעדען טאג צוקומט ביז וועדער קלאר אמונה קליינע

וועלכע ברענגען אייך אריין און אווקט אייך

אייך ווינש אייך גליק פון גאר די וועלט

הבדלה צינדט אייער קאנדעלען

פֿון חנן וואָסילקאָווסקי 30-12-1

און די צוויי שוועסטער [illegible]

קריגן [illegible] [illegible]

איבער די גלעזער בראָנפֿן
מאַך איך אַ ברכה,
אין איר איז דאָך דאָ
אַ גרויסע הצלחה!

אויף די גלעזעלע משקה מאַכן מיר
„ברוך“
ווייל אַזוי שטייט געשריבן אין
אונדזער הייליקן שולחן ערוך.
אויף די גלעזעלע משקה זאָגן מיר
„אתה“
ווייל אַזוי האָט געטאָן נח, אונדזער
טאַטע.
אויף די גלעזעלע משקה זאָגן מיר
„אדושם“
ווען איך טרינק די כוסה אויס,
מאַך איך אין איר אַ רושם.
אויף די גלעזעלע משקה זאָגן מיר
„אלקינו“
דער וואָס טרינקט ניט קיין בראָנפֿן,
דער דערלעבט ניט די יאָרן פֿון
אונדזערע אבותינו.
אויף די גלעזעלע משקה זאָגן מיר
„מלך“
דער וואָס טרינקט ניט קיין בראָנפֿן,
דער דערלעבט ניט די יאָרן פֿון
מתושלח“.
אויף די גלעזעלע משקה זאָגן מיר
„העולם“
דער וואָס טרינקט ניט קיין בראָנפֿן,
דער איז אַ שטענדיקער גולם.
אויף די גלעזעלע משקה, זאָגן מיר
„שהכל“
ווען איך טרינק איר אויס מאַך איך
פֿון איר אַ סך־הכל.
אויף די גלעזעלע משקה זאָגן מיר
„נהיה“
ווען איך טרינק אויס איינע ווילט
זיך אַ שניה.
אויף די גלעזעלע משקה זאָגן מיר
„בדברו“
ווייל אַזוי שטייט געשריבן אי
אונדזער הייליקער גמרא.

באַטראַכט דעם מענטש ווען ער איז
רייך,
ווי נאָר ער ברענט אַ וועלט;
ער מיינט אַז קיינער איז אים גלייך.
אַז אַלעס איז נאָר דאָס געלט.
ער מיינט אַז קוים איז ער נאָר
אַ גביר,
קומט עס שוין זייער פֿיל כבוד
דאַפֿיר,
און דער שטאָלצער נאָר ניט
פֿאַרשטייט
אַז געלט איז דאָך רונד און עס
גייט:
היינט איז עס ביי מיר
און מאָרגן ביי דיר
און שפּעטער ביי אַנדערע פֿיר.

רעפֿריין:

מיט קיין געלט טאָר מען ניט
שטאָלצירן,
מען קען עס לייכט פֿאַרלירן.
דאַן ערשט קען מען פֿילן
דעם ביטערן טעם פֿון דעם אָרעמאַן.
ווילסטו דיר אַ נאָמען דערווארבן
ס'זאָל בלייבן נאָך דיין שטאַרבן —
וואַרף אַוועק דיין פּוסטן יחוס.
אַ מענטש זאָלסטו נאָר זיין.

אויף די גלעזעלע בראנפֿן מאַכן
מיר אתה,
בראָנפֿן האָט געטרונקען אברהם
אונדזער טאַטע.
„אלהינו“ — אַזוי האָבן אונדז
געהייסן אונדזערע אבות אבותינו.
„מלך“ — בראָנפֿן האָט געטרונקען
אונדזער זיידע מתושלח.
„העולם“ — ווער עס טרינקט
שמחת־תורה קיין בראָנפֿן ניט,
איז אַ ליימענער גולם.
„שהכל נהיה בדברו“ — ווער עס
טרינקט שמחת־תורה קיין בראָנפֿן
ניט, טויג אויף אַ כפּרה.

„ברוך" — דאָס איז דאָך אַ דין אין
שולחן־ערוך.
„אתה"—ווען טרינקט מען בראנפן?
כעת אתה!
„השם" — צוליב דעם האָבן מיר
אַ גרויסן פאַרנעם.
„אלהינו" — איר האָבן דאָך
געטרונקען אונדזערע אבות
אבותינו,
„מלך" — ווייל זי מאַכט אונדז
זייער פריילעך.
„העולם" — מיר טרינקען בראָנפן
מיט אַ גרויסן עולם.
„שהכל" — ווייל זי מאַכט פון
אונדז אַ גרויסן סך־הכל.
„נהיה" — אַז מיר האָבן דערלעבט
צו טרינקען שנאַפּס, האָבן מיר
אַ זכיה.
„בדברו" — ווער ס'קען מער
טרינקען, איז אַ גרעסערער
שררה!

אַמעריקאַנער יאָגעני

יעדער איינער דאָ בלויז טראַכט,
וועגן דאָלאַר טאָג און נאַכט.
יעדן טאָג דורכ'ן וואָך
און מען וויל אים נאָך און נאָך!

ס'איז איין חויז ווייניג, וויל מען צוויי,
און געשעפטען אַלערליי.
סיי אין היצען, סיי אין קעלט,
טראַכט מען נאָר צו מאַכען געלט.

צו זיין געזונט, ווער גיט אַ קלער?
מאַכען געלט, דאָס יאָ, וואָס מער!

און די צייט, זי לויפט אויף גיך,

פון חנה חיטין־ווינשטיין

און זי שלעפּט אונז מיט מיט זיך.
ווען געלט אַ סך איז שוין דאָ,
איז קיין כוח מער ניטאָ!

איז דעריבער, מענטשל דו,
זיי ניט נאַריש, הער זיך צו:
לויף ניט, יאָג ניט, טאָג און נאַכט,
גיב אַ ביסעלע אַ טראַכט!

וואָס זשע לויפסטו? עס און טרינק!
זיי ניט נאַריש, טאַנץ און זינג.
האָב הנאה פון דער וועלט,
ווייל „דאָרטן" דאַרף מען ניט קיין געלט!..

מיין לשון אידיש

לכבוד דעם 70טן געבורטסטאג פון „אלגעמיינעם זשורנאל"

פון ב. יוסף

אידיש איז מיר ליב און
טייער,
כ'וואלט פאר אידיש גיין
אין פייער,
נאך פון פריסטע חדר־יארען
טראג איך אידיש אין זכרון.

מאלט איך, ווי מיין רבי
פישל
זיצט מיט אונז ביי שמאלן
טישל,
טייטשט ער חומש פראסט
אויף אידיש,
קלינגט זיין שטימע, ברייט,
נגידיש.

און ווען ס'קומט צו שווערער
רש"י,
שטעלן קינדער הארבע
קשיות,
טאקע נאר אויף לשון אידיש.
ס'איז דען עפעס גאר א
חידוש?

און דערנאך אויף וואנדער־
וועגן,
פרעמדע פלוינען, פרעמדע
שטעגן,
רעד איך הויך מיין לשון
אידיש!
כאטש „זיי", איז שוין יא
א חידוש.

נאר איך פרעג נאך זיין שוין
גארניש,
זאלן רעדן „זיי" — יווניש,
איך רעד מיר אלץ ווייטער
אידיש,
ווירדיג, מתנטער און חסידיש!

אידיש רעדט זיך א מחיה
סיי ביי פרומע, סיי ביי
פרייע,
שפראך פון מיינעם אלטען
זיידען
אידיש האט א טעם גן־עדן.

אידיש — גלויבען, פרייד
און טרערען
אידיש דארף מען שעצן, ערן
מאמע־לשון — היימיש,
אידיש,
צארט און פאלקסטימליך
נגידיש.

אידיש, שפראך פון דורות
אידען
גרויסע לערנער, פראסטע
שמידען,
אידיש לעבט! און לאנג וועט
לעבען!
זאל עס ווערן אונטער
שטרעבען.

שפראך פון הייליגען בעל
שם טוב,
און פון פאלקישן י. ל. פרץ,
טא האט פאר אידיש
דרך ארץ!
ווייל וואו אידיש, דארט
איז א יום־טוב.

אידיש איז מיר ליב און
טייער,
כ'וואלט פאר אידיש גיין
אין פייער,
נאך פון פריסטע קינדער
יארען
טראג איך אידיש אין זכרון.

ברוקלין, פעב. 1973

„אַ מענטש זאָל מען זיין"

באַטראַכט דעם מענטש, ווען ער איז רייך,
ווי ער נאָר ברענט אַ וועלט,
ער מיינט, אַז קיינער איז אים גלייך,
אַז אַלעס איז נאָר דאָס געלט.
ער מיינט, אַז קוים איז ער נאָר אַ גביר,
קומט אים שוין זייער פיל כבוד דאָפיר,
און דער שטאָלצער נאָר ניט פאַרשטייט,
אַז געלט איז דאָך רונד און עס גייט. —
היינט איז עס ביי מיר און מאָרגן ביי דיר,
און שפּעטער ביי אַנדערע פיר, —

רעפריין:

מיט קיין געלט טאָר מען נישט שטאָלצירן,
מען קען עס לייכט פאַרלירן,
דאַן ערשט קען מען פילן דעם ביטערן טעם,
פון דעם אָרעמאַן.
ווילסטו זיך אַ נאָמען ערווערבן,
ס'זאָל בלייבן נאָך דיין שטערבן,
וואַרף אַוועק דעם פוסטן יחוס —
אַ מענטש זאָלסטו נאָר זיין!

2

מענטשעלע, ווען דיר גייט גוט,
און דו ביסט רייך אַז שיעור,
געדענק זשע און פאַרגעס נאָר נים,
די פליכט וואָס ליגט נאָך אויף דיר.
אַז ווען איין אָרעמאַן קומט אין דיין הויז,
ליידיק לאָז אים פון דיין שטוב נישט אַרויס.
ווייל דו קענסט פאַרויס דאָס נישט זען —
וואָס קען אַ מאָל מיט דיר געשען,
היינט איז דיר באַשערט, האָסטו נאָך אַ ווערט
און מאָרגן קען זיין גאָר פאַרקערט.

רעפריין.

איך האָב שוין אַ מאָל געזען, אַ מאַן ווי
קורח רייך,
שטאָלץ און שלעכט איז ער געווען,
געדרודפט מענטשן אַ סך,
דאַן איז געקומען אַן אַנדערע צייט,
דאָס רעדעלע האָט זיך איבערגעדרייט,
היינט, זעט מען דעם שטאָלצן גביר,
בעט „אַ נדבה שענקט מיר",
געליטן נאָך מער, געשטאָרבן זאָ שווער,
אין פרעמדע תכריכים ליגט ער.

מיט קיין געלט טאָר מען נישט שטאָלצירן.

Friday, December 13, 1974

וואָלף אַרצט

שלום

שלום, מיין באליבט לאַנד ישראל!
כ'ווייס באַגער דיינעם און סוד:
דו ווילסט שלום מיט די שכנים,
ווייל דאָס איז דאָך דיין געבאָט.

ווען דער פיינט וועט ווען דערקענען,
ווילסט נישט מישן בלוט מיט אויל, —
דורך שווערער אַרבעט גרייכן שלום,
וועט אַלץ ווערן גוט און וואויל.

דו וועסט ברענגען גוטע האָפנונג
צו מזרח, מערב, צפון, דרום.
גוט וועט אַלץ זיין אַן אַ שיר,
פאַר אַלט און יונג, רייך און אָרעם.

MK (30 years experience)

זאַמד וועט ווערן גרין באַפרוכפּערט,
וואַקסן וועט דאָרט אַלדאָס גוטס;
פרוכטן, גרינסן וועלן בליען.
וועלן בריינגען פרייד און נוין.

שכנים נאָענטע, צוזאַמען
לאָמיר נוצן אונזער קראַפט.
לייגט אַוועק די פאַלשע טרוימען,
נוצט די טיפע וויסנשאַפט.

לאָמיר שליסן באַלד אַ שלום,
לייגט אַוועק אייער געווער.
אויף טויזנט יאָר מיר בריינגען וויסן.
איר וועט ברענגען פרייד אַהער.

אונדזער ערד שוין לאַנג פאַרלאָזן.
לאָמיר געבן איר די מי;
לאָמיר בראַצעווען איניינעם
ביז'ן שפעט פון אין דער פרי,

איר, סעמיטן, נישט קיין חלום,
אמת, ווירקלעכקייט, איר הערט?
וואַרפט אַוועק קאַנאָנען, ביקסן,
וואַרפט אַוועק די שאַרפע שווערד.

און מיר רופן העכער, שטאַרקער,
און מיר זאָגן דייטלעך, קלאָר.
נאָר אין פרידלעכע מי און אַרבעט
וועט דער חלום ווערן וואָר.

איד בין מיר א חסידל, א פריילעכע בריאה,
בין איך מיר א חסידל, אן א שום פניה;
בין איך מיר א חסידל, א חסידאק,
טאנץ איך מיר א פריילעכן האפ־טשיק־טשאק!

בארוועס גיי איך מיט הוילע פיאטעס,
פון אויבן ביז אראפ מיט גאלע לאטעס;
בין איך מיר א לוסטיקער, א פריילעכער באסיאק,
טאנץ איך מיר א פריילעכן האפ־טשיק־טשאק!

גאלע לעכער איז מיין קאפאטע,
פון אויבן ביז אראפ מיט שווארצע בלאטע;
טו איך מיר אן פון אויבן דעם יארמאק...
טאנץ איך מיר א פריילעכן האפ־טשיק־טשאק!

דער דלות איז ביי מיר אויפן פריצישן אופן,
דער קאפ טוט ווי פון דעם ארומלויפן;
כ'לויף און כ'לויף אזוי ווי א „דוראק"...

הערינג מיט ברויט איז ביי מיר א מאכל,
אבי איך שטאפ זיך אן דעם בייכל;
און קארטאפלעס פאר א פיטאק...

ווער ס'גייט אין מיין וועג,
דער וועט האבן גוטע טעג;
אין א ביסל בראנפן געפין איך ניט קיין בראק...

זינגען, זינג איך אויף מיין גארגל,
און שפילן, שפיל איך אויף מיין ארגל;
בין איך מיר א חסידל, א ספיוואק...

חאטש איך בין מיר הארבעוואטע,
און דערצו נאך סטולאוואטע;
א ביסל בראנפן נעם איך מיר געשמאק...

טויבעניו, מיין ווייב, זאגט צו מיר:
ס'איז ניטא אויף שבת, ווי צו דיר;
ליידיק איז מיין קעשענע, ניטא קיין פיטאק...

יום־טוב איז ביי מיר די בעסטע צייט,
אבי צו אנטלויפן פון דער קליפה ווייט;
און מאך איך דארט א כוסה מיט דעם גרויסן
קנאק...

לויפן, לויף איך אויף די פיאטעס,
ווייל די שיך זיינען גאלע לאטעס;
איך לויף און לויף ווי א באסיאק...

מירעניו, מיין טאטער, זי זאגט צו מיר:
וועז וועט קומען די נחמה אויף מיר?
גיב מיר א חתן מיט א קורצן פידזשאק...

נחמה, מיינע, זאג איך צו איר:
דו וועסט באד הייסן מיטן נאמען — שניר;
דיין שוויגער וועט זיין א גרויסער שלאק...

ס'הויבט נאר אן טאג צו ווערן,
הייבט זיך אן די קינדערלעך איבערקערן,
און קאלט איז זיי גאנץ געשמאק...

עלפט* מיר, קינדער, זמירות זינגען,
וועט איר זיין ביי מיר וואוילע יונגען;
שענקען וועל איך אייך א פיטאק...

פסח קומט, בין איך מיר פריילעך,
מיין ווייב א מלכה און איך א מלך;
מצות האבן מיר א פולן זאק...

צדיקים, רביים, ווייסן אליין
אז ס'איז ניט גוט צו זיין געמיין;
צרות פאראן איז א פולער זאק...

קינדער מיינע, האב איך געזאגט:
היינט איז שמחת תורה, ניט געזארגט;
א כוסה וועלן מיר מאכן גאנץ געשמאק...

ריזעניו, מיין טאטער, זאגט צו מיר:
כ'האב א מאן, איז ער גערעטן אין דיר;
ער גיט מיר ניט אויף שבת אפילו קיין פיטאק...

שוין פורים איז דא, א יום־טוב ביי מיר,
איך טראג שלח־מנות פון טיר צו טיר;
כאפ איך א טרונק בראנפן גאנץ געשמאק...

תמיד פריילעך, ניט געזארגט,
נאר לייען, נאר בעבארגט;
את אין קעשענע איז ניטא קיין פיטאק,
טאנץ איך מיר א פריילעכן האפ־טשיק־טשאק!

---

* אין אוקראינע זאגט מען עלפט אנשטאט העלפט.

אַ חסידל, אַ פריילעכע בריאה

איך בין מיר יאָנקל די ליכטיקע
בריאה
איך גיי אַרום מיט דער לאַנגער
פאה
און איך בין מיר אַ חסידאַק,
און איך מאַך מיר האָפּ־טשיק־
טשאַק.

די שיך צעריסן ביז די פּיאַטעס,
קינדער האָב איך ווי אַלע מאַטעס,
און איך בין מיר אַ הוליאַק,
און איך מאַך מיר האָפּ־טשיק־
טשאַק.

הערינג מיט ברויט (פּעטייטעס)
איז ביי מיר אַ מאכל,
אַבי איך שטאָפּ מיר אָן מיין
בייכל,
און קאַרטאָפלעס פאַר אַ פּיטאַק
טאַנץ איך מיר אַ לעבעדיקס,
האָפּ־טשיק־טשאַק.

ציפּקע מיין טאָכטער זאָגט צו
מיר
„נו ווען וועט שוין זיין די
גדולה ביי מיר?
איך וויל אַ יינגל מיט אַ לאַנגע
פּידזשאַק!"
טאַנץ איך מיר אַ לעבעדיקס,
האָפּ־טשיק־טשאַק.

לאמיר ניט זארגן
וואס מיר הובן צו טאן מארגן
לאמיר בעסער פארגעסן
וואס מיר הובן [illegible] צו עסן
ניסט גדאוונט
ניסט גלערנט
אבי דעם אויבערשטן
ניסט דערצערנט

לאמיר ניט זארגן
וואס וועט זיין מארגן
לאמיר בעסער פארגעסן
וואס מיר פעלט [illegible] צו לעבן
און אפשר וועלן מיר עס קענען מתקן זיין

הדבר חלף
העתיד איננו עדיין
ההווה כהרף עין
אם כן דאגה מניין

אלי, אלי, למה עזבתני!

אלי, אלי, למה עזבתני! אלי,
אלי, למה עזבתני!
אין פייער און פלאַם האָט מען
אונדז געברענט,
איבעראַל האָט מען אונדז גע־
מאַכט צו שאַנד און שפּאָט,
דאָך אָפּצואָווענדן האָט אונדז
קיינער ניט געקענט
פון דיר, מיין גאָט, מיט דיין
הייליקער תורה
און מיט דיין געבאָט!

אלי, אלי, למה עזבתני! אלי,
אלי, למה עזבתני!
טאָג און נאַכט, נאָר איך
טראַכט פון מיין גאָט;
איך היט מיט מורא אָפּ דיין
תורה, דיין געבאָט;
אָ, רעטע מיך, רעטע מיך פון
געפאַר!
ווי די אבות אַ מאָל — פון
בייז גזר,
הער מיין תפילה, מיין געוויין,
העלפן קענסטו נאָר אונדז
אליין!
שמע, ישראל, ה׳ אלקינו, ה׳
אחד!

מיר האָבן געשווירן

ליד

פון ראַלף קעלנער

נאָכ׳ן זיג פון אַלע זיגן,
ווען די שונאים וועלן ליגן,
וועט מען מאָנען דין־וחשבון:
— און דו, פאַרוואָס האָסטו געשוויגן?
ישראל האָט זיך פאַרטיידיקט מוטיק.
דיין ברודער אין רוסלאַנד האָט געבלוטיקט.
נאָר דו, אין דיין גן־עדן היגן,
האָסט געוואוסט, און האָסט געשוויגן.
דו ביזט געווען אַ באַנטשע־שוויינ,
איצט שטעלט די וועלט דיר אוים אַ פּיינ.

„עקסערסייז"

פון חנן איגער

דער פּרעזידענט ראָט:
באַוועגן זיך מערער,
ניט זיין בלויז „קוקערס"
און זיצערס און „הערער".

בעסער גיין אָנשטאָט פאָרן,
און מיט „ספּאָרט" זיך פאַרנעמען,
שפּילן באָל, שפּילן טעניס
און מיט גבורה נאָר שמ׳עון.

ס׳איז שוואַך זיין אַ שאַנדע
„אין לאַנד פון די בראַווע";
זאָל עקסערסייז מאַכן
יעדער אדם און חוה.

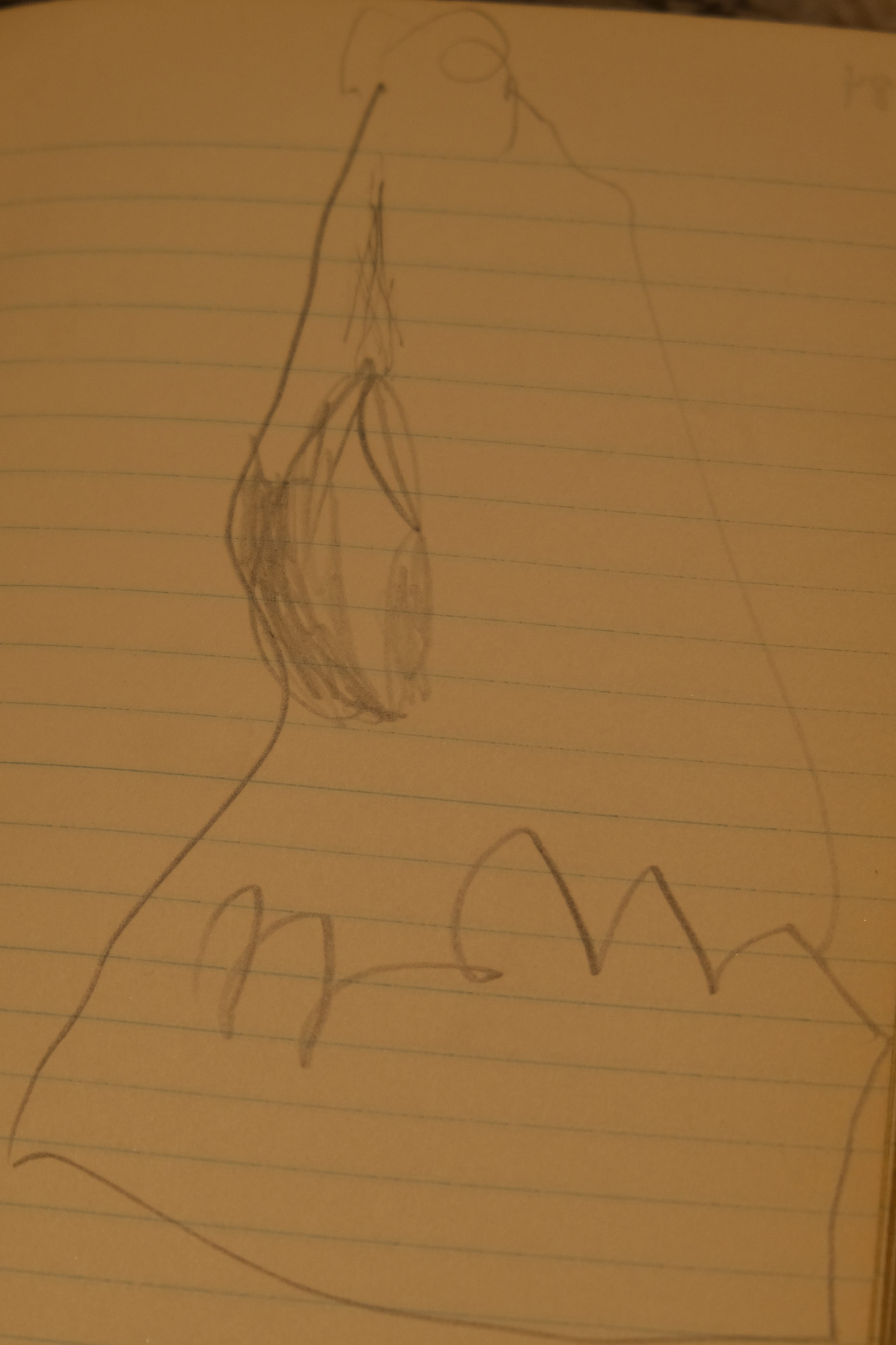
וואָס מער זיך באַוועגן,
אַלץ בעסער, געזינטער,
אין אַלע סעזאָנען,
סיי זומער, סיי ווינטער.

ווערט אַטלעטישע מענשען
און הערט אויף צו זיצן!
אָנשטאָט זיך באַקלאָגן
בעסער זאָגט וויצן.

טרינקט מילך אָנשטאָט ביר,
וועט דאָס לעבן זיין ליבער,
און איר׳ט ווערן שטאַרק
ווי שמשון הגיבור.

בקיצור, ווערט ספּאָרטלער,
ווערט פּאָלנע אַטלעטן,
וועט איר שטענדיג געזונט זיין
און ניט ליגן אין די בעטן.

זייט ניט קיין שוואַבלינגס,
זייט דאַרט ווי אַ נוס,
און דאַרפט וואו פאָרן,
גייט בעסער צופוס . . .

94

תוכן השירים

82	52	יאושע - [illegible]	52
83	52½	[illegible]	52½
84	53	[illegible]	53
85	53½	שלום [illegible] - [illegible] -	53½
86	52½	פסח [illegible] סדר	~~52~~ ½
87	53	[illegible]	53
88	54	~~[illegible]~~ איך האב דיר ליב	54
89	54½	א חתונה [illegible]	54½
90	55	[illegible]	55
91	55½	[illegible]	
91	55½	[illegible]	
92	53½	[illegible]	53½
93	56	[illegible]	56
94	56½	[illegible]	56½
95	56	[illegible]	56
96	57	[illegible]	57
97		שלום שלום	58

IGRANTS

ments through Israel Bonds the total adds up to $1 billion

Mr. and Mrs. Henry Blumenfeld

and

Mr. and Mrs. Jack Gantz

invite you to share in the joy of the

Wedding Reception

of their children

Paula

and

Joe

Sunday, the first of June

Nineteen hundred and seventy-five

at two o'clock

Temple Beth Hamedresh

1369 East Avenue

Rochester, New York

Cocktails and Buffet Dinner

League worked to place them where women would feel

Second class postage paid at Port Chester,

תוכן השירים

95

תוכן השירים

לג

תכן השירים

Rabbi M. J. Shragowitz
105 Basero Ave.
Port Chester, N.Y.

2 - 999 -

6

3	1	2
1	2	3
2	3	1

15

8	3	4
1	5	9
6	7	2

גלש	דבק	ויק
וסק	הנק	במת
טסע	חפם	צען

9

5	1	3
1	3	5
3	5	1

8
1
6
2
10
3
7
4
9
5

5-5
23-23
18
שלום

65

17	24	1	8	15
23	5	7	14	16
4	6	13	20	22
10	12	19	21	3
11	18	25	2	9

ד׳ ה׳ ב׳ א׳ ג׳ א׳ א׳ ב׳ ב׳ ג׳ א׳ ב׳ ב׳ א׳

1 - 2 - 2 - 1 - 3 - 2 - 2 - 1 - 1 - 3 - 1 - 2 - 5 - 4

א׳ ד׳ | גזוין א׳ ג׳ א׳ ג׳ א׳ ג׳ א׳ ג׳ א׳ ג׳ א׳ ג׳

יעדער נייגער

3 - 70
5 - 21
7 - 15
106
-105
1

10 - 30 - 50. ווערונגים
(1, 2, 3)

איינציגע 1) 7 - פאר וואן דאלאר

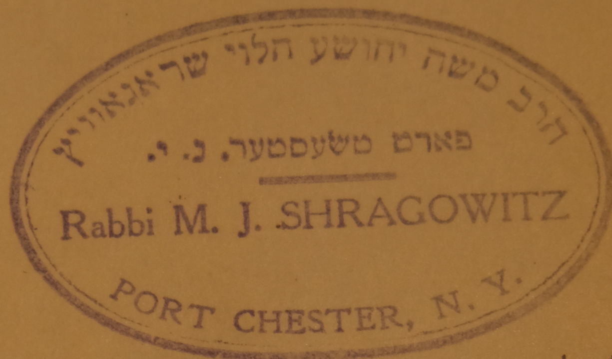
צווייטע 2) 1 - פאר צוויי דאלאר
דאלאר

15 עפל - 1) 8 - 2) 4 - 3) 2 - 4) 1

דעם ערשטען האלב, און א האלב, וואו אזוי
גט 23, און נאך געשניטן קיין האלב

RABBI M. J. SHRAGOWITZ
SOMERVILLE, N. J.

מספרי משה יהושע הלוי שראגאוויץ
פארטשעסטער נ״י

מיינע
סיטיזענשיפ פייפערס — 3310249 — [illegible] פון נ[illegible]
2360— Nov. 14, 1929

רעקארד פון די הויז

JULY 16 - 1941 # 19784 - W. PL.

532
235
297
792
1089

צוזאמען

Rabbi Moses Joshua Shragowitz
Port Chester, New York

JACOB SHRAGOWITZ, M.D.
Port Chester, New York

עני 3 ציפער שטעלן און איבער דרייען
און ארויף נעמען איז וויפיל עס בלייבט
ווידער איבער דרייען און אויך רעכענען
צו צוזאמען איז 1098 —

געבוירן ט״ז טבת תרנ״ה Jan. 12, 1895
אין טימקאוויץ מינסקער גובערניע. סלוצקער אויעזד

M J Shragowitz

אונזער חתונה מיט מזל איז געווען
ו׳ עש״ק י״ג סיון תרפ״ב June 9. 1922
אין קלעצק מינסקער גובערניע

געקומען אין אמעריקא מיט מזל כ״ד כסלו תרפ״ד
Dec. 2, 1923
